

ŠPORT V VOJSKI ↙

Na Pokljuki patroljni tek SV, Policije in Civilne zaščite

AKTUALNO ↘

Pripravili Belo knjigo
o obrambi RS

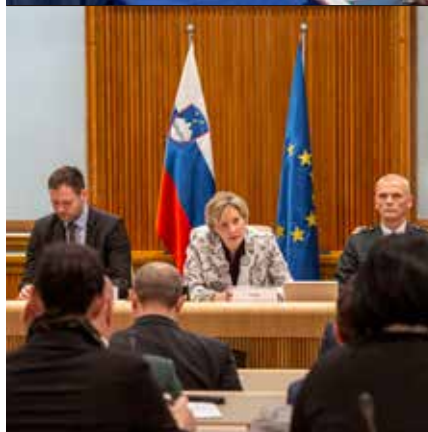

MARKO PIŠLAR

V leto 2020 z novo podobo

Že smo zakorakali v leto 2020. Še polni vtisov in lepih želja, ki smo si jih izrekli ob božično-novoletnih praznikih in vstopu v novo desetletje, že kujemo načrte za naprej in si zastavljamo nove cilje ter iščemo primerne rešitve. V znamenju sprememb, novosti in novih izzivov stopa v novo leto tudi uredništvo Revije Slovenska vojska, ki ima prenovljeno grafično podobo. V želji, da bi bili sodobnejši ter vsebinsko in slikovno bogatejši, vas bomo kot mesečnik še naprej pozdravljali konec meseca. Z novo oblikovno zasnovo želimo našo revijo približati širšemu krogu bralcev in utrditi dosedanje vez s ciljno publiko. Upam, da vam bo revija všeč in da boste še naprej ostali naši zvesti bralci.

Januar je že tradicionalno mesec, ko praznuje svoj dan Poveljstvo sil SV in ko se spominjamo začetkov slovenskega vojaškega letalstva ter nastanka prve mornariške enote SV v samostojni Sloveniji. Z ekipo smo bili na Vrhniki, v Cerkljah ob Krki ter se v Ankaranu pogovarjali o preteklih dosežkih ter izzivih pri nadaljnjem delu s poveljnikom 430. mornariškega divizionu. Obiskali smo letalsko vojaško bazo na Brniku, kjer so nam člani dežurnih helikopterskih posadk 151. helikopterske eskadrilje SV predstavili svoje vsakdanje delo. Odpravili smo se tudi na belo Pokljuko, kjer so ekipe pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, Policije in Civilne zaštite tekmovale na tradicionalnem že 49. patrolnem teku na smučeh.

4

VIZIJA RAZVOJA OBRAMBNEGA SISTEMA DO LETA 2035

Javnosti predstavili Belo knjigo o obrambi RS

6

Z VAJO ADRION URILI UPRAVLJANJE POMORSKEGA PROMETA V KRIZI

Pogovor s poveljnikom
430. MOD
Bogomirjem Tomažičem

12

ŠTEVILO HELIKOPTERSKIH POSREDOVANJ ŽE LETA NARAŠČA

Na Brniku predstavili delo
dežurnih helikopterskih
posadk SV

16

STRELSKO USPOSABLJANJE V SLOVENSKI VOJSKI

Novosti in načrti na
področju strelskega
usposabljanja SV

34

POVELJSTVO SIL PRAZNUJE SVOJ DAN

Na Vrhnikih slovesnost
ob dnevu enote

20

POTRESA NE MOREMO PREPREČITI, LAHKO PA SE NANJ PRIPRAVIMO

Predstavljamo projekt
#SIQUAKE2020

40

NA POKLJUKI PREVERILI VZDRŽLJIVOST IN STRELSKO USPOSOBLJENOST

Na patrolnem teku
tekmovali pripadniki SV,
Policije in enot CZ

31

VOJAŠKO LETALSTVO BOGATEJŠE ZA TRI PILOTE

Na letališču v Cerkljah
ob Krki praznovali dan
vojaškega letalstva

VIZIJA RAZVOJA OBRAMBNEGA SISTEMA DO LETA 2035

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

M

inistrstvo za obrambo je končalo pripravo Bele knjige o obrambi RS. Vsebina je bila strokovni in drugi zainteresirani javnosti predstavljena 21. januarja v prenovljeni dvorani Državnega sveta RS. Javno predstavitev je z uvodnim nagovorom odprl predsednik Državnega sveta RS Alojz Kovšča, vodila pa jo je državna sekretarka na Ministrstvu za obrambo mag. Nataša Dolenc. Na njej so s predstavitvijo posameznih vsebinskih sklopov sodelovali še generalni direktor Direktorata za obrambno politiko mag. Uroš Zorko, namestnik načelnice GŠSV brigadir Robert Glavaš in generalni direktor Direktorata za vojaške zadeve Boštjan Pavlin.

Mag. Nataša Dolenc je izpostavila glavna izhodišča za nastanek bele knjige. Za njeno pripravo je bila oblikovana posebna delovna skupina, nastala pa je na podlagi strokovnih nasvetov notranjih organizacijskih enot. Pri pripravi bele knjige so glavna izhodišča izhajala iz sedanjih strateških dokumentov in pregleda uresničevanja ciljev v zadnjem desetletju. Pri tem je kot velik izziv poudarila zmanjševanje kadrovskega obsega Slovenske vojske in zastoja pri posodabljanju ter investicijah, kar vpliva na trenutne razmere in razvoj zmogljivosti. Kot je razložila, je v letih od 2010 do 2015 prišlo do največjega upada sredstev. Po Strateškem pregledu obrambe iz leta 2016 se je trend zmanjševanja obrambnih izdatkov ustavil in se nominalno dviga. Pri pripravi bele knjige so upoštevali tudi presek kadrovskega stanja. Mag. Dolenc je dodala, da je Bela knjiga o obrambi RS strateški dokument, ki predstavlja vizijo dolgoročnega razvoja obrambnega sistema do leta 2035, nastala pa je na podlagi analiz in strokovnih nasvetov. Kot taka pred-

Belo knjigo je predstavila državna sekretarka MO s sodelavci.

stavlja nadaljevanje preteklih ugotovitev in njihovo dopolnitev ter tudi usmerjevalni okvir za odzivanje na spremenjeno varnostno okolje in za krepitev sposobnosti obrambnega sistema RS. Po njenih ocenah bo pomembno uresničevanje smernic v tem dokumentu, kar želijo narediti z akcijskim načrtom, prenovo Resolucije o dolgoročnem programu razvoja in opremljanja SV ter sprejemom novega Srednjeročnega obrambnega programa. Pri tem je glavno vodilo realistično načrtovanje. V dokumentu so opredelili tri srednjeročna obdobja. Državna sekretarka je povedala, da je z vidika kadrovskih virov, posodabljanja in opremljanja Slovenske vojske izpostavljena nujnost nadaljnjega ambicioznega financiranja za razvoj zmogljivosti ter izvajanje mednarodnih obveznosti. Poleg vojaškega dela bela knjiga naslavlja tudi nevojaški segment, civilno obrambo in krepitev odpornosti družbe ter odzivanje obrambnega sistema na hibridne grožnje. Ob koncu je še izpostavila, da se od leta 2013 v mednarodnem varnostnem okolju dogajajo spremembe, ki so posledica regionalne nestabilnosti, migracij, terorizma in hibridnega delovanja ter drugih varnostnih izzivov, kar je bilo upoštevano pri pripravi bele knjige.

Mag. Uroš Zorko je povedal, da bo obrambna politika RS osredotočena na zagotavljanje pogojev za učinkovite-

jšo obrambo države, na izboljšanje opremljenosti, usposobljenosti, pripravljenosti in popolnjenosti obrambnega sistema. Uresničevali jo bodo samostojno z intenzivnejšim dvostranskim sodelovanjem, dejavnejšo vlogo v regiji in članstvom v mednarodnih organizacijah, zlasti v Natu in EU. Pri tem bodo izhajali iz predpostavke, da mora biti izvajanje vojaške obrambe prednostno zagotovljeno z ustrežno stopnjo vojaških sposobnosti, ki je podlaga za vključevanje v sistem kolektivne obrambe. Navedel je, da bodo prednostna področja politik za krepitev nacionalne in kolektivne obrambe usmerjena v tri najpomembnejša področja. Prvo je zagotavljanje ustrežnejših obrambnih sil in zmogljivosti, pri čemer bosta najpomembnejša uresničevanje ukrepov bele knjige in s tem povezana nadaljnja priprava izvedbenih akcijskih načrtov. V tem okviru bo treba tudi posodobiti strateške dokumente. Pri njihovi pripravi bodo izhajali iz sedanjih razmer in realističnega načrtovanja prihodnjih ciljev glede kadra, financ ter investicij. Drugo prednostno področje bo zagotavljanje ustrezne ravni obrambnih izdatkov. Zorko ocenjuje, da bo za uresničevanje ukrepov bele knjige nujen vidnejši dvig sredstev, vsaj na 1,5 odstotka BDP leta 2024 in nato približevanje 2 odstotkom BDP glede na zmoglosti v prihodnjem obdobju. Tretja prednostna naloga bo usmerjena v izboljšanje učinkov sodelovanja v mednarodnih operacijah in na misijah, v odzivnih silah, mehanizmih pripravljenosti in

na vajah. Ob koncu je povzel, da bo za vzpostavitev učinkovitejšega obrambnega sistema RS treba vidneje okrepiti obrambne izdatke in investicije v najpomembnejše obrambne zmogljivosti, hkrati bo takšen sistem lahko delil bremena kolektivne varnosti.

Brigadir Robert Glavaš je razložil, da je Slovenska vojska z vojaškim nasvetom pri nastanku bele knjige sodelovala že od začetka. Vojaški nasvet pri pripravi bele knjige je temeljil na različnih strateških dokumentih in vajah, ki so jih izvedli na GŠSV. Upoštevali so tudi Natove cilje zmogljivosti. Kot je razložil, so v dokumentu glede na poslanstvo in vizijo razvoja Slovenske vojske opredelili vojaške razvojne cilje. Na podlagi vojaških strokovnih ocen, izpolnjevanja zakonskih nalog in zavez ter potreb učinkovitega odzivanja znaša ciljni obseg Slovenske vojske leta 2035 8000 pripadnikov stalne sestave in 2000 pripadnikov pogodbene rezerve. Glavaš je dodal, da bo doseganje ciljnega obsega Slovenske vojske potekalo etapno. V letih 2020–2025 bi dosegli obseg 7000 pripadnikov stalne sestave in 1000 pogodbenih rezervistov. Ob uspešnem izvajanju ukrepov za izboljšanje stanja bi se v letih 2025–2030 obseg Slovenske vojske povečal na 7500 pripadnikov stalne sestave in 1500 pogodbenih rezervistov. V zadnjem obdobju 2030–2035 pa bo dosežen ciljni obseg 8000 pripadnikov stalne sestave in 2000 pogodbenih rezervistov. Slovenska vojska bo organizirana na

DOSEGANJE CILJNEGA OBSEGA SV

2020-2025

**7000 pripadnikov
stalne sestave
1000 pogodbenih
rezervistov**

2025-2030

**7500 pripadnikov
stalne sestave
1500 pogodbenih
rezervistov**

2030-2035

**8000 pripadnikov
stalne sestave
2000 pogodbenih
rezervistov**

strateški, operativni in taktični ravni. Na taktični ravni bodo razvijali poveljstva in enote, ki bodo sestavljali manevrski del, ter vojaška teritorialna poveljstva, ki bodo predstavljala teritorialni del. Med najpomembnejšimi projekti posodabljanja Slovenske vojske je izpostavil nakup bojnih kolesnih vozil, artilerijskih sistemov in sistemov zračne obrambe ter večnamenskih helikopterjev pa tudi razvoj vojaške infrastrukture. Ob koncu je dodal, da bo razvoj zmogljivosti SV sledil načelu dvonamenske uporabe.

Bela knjiga poleg strateških usmeritev za Slovensko vojsko predstavlja usmeritve za delovanje drugega segmenta obrambnega sistema, to je civilne obrambe. Boštjan Pavlin je pojasnil, da bo ta skozi belo knjigo dopolnjena v civilno pripravljeno, ki bo zagotavljala odpornost slovenske družbe in države proti vsem vrstam kriz in destabilizacijskim dejavnikom. Civilna obramba zagotavlja pogoje za delovanje obrambnega sistema, s civilnimi zmogljivostmi pa prispeva k izboljšanju civilne pripravljenosti in podpira Slovensko vojsko ter zavezniške sile na našem ozemlju. Pavlin je dodal, da sta civilna pripravljenost in odpornost družbe odgovor na sodobne grožnje, s katerimi se danes spoprijemamo. V okviru civilne obrambe bodo v smeri zagotavljanja odpornosti države in družbe sledili uresničevanju Natovih ukrepov, kar pomeni, da bodo dopolnili ukrepe kriznega odzivanja na obrambnem področju, izboljšali rešitve in aktivnosti za dvig odpornosti družbe proti hibridnim grožnjam ter s celovito in enotno koordinacijo spremljali grožnje nepretrgoma. V beli knjigi so opredeljene tudi zmogljivosti komunikacijsko-informacijskega sistema in kibernetska varnost ter obveščevalne varnostne zmogljivosti. Pri kibernetski obrambi želijo krepiti zmogljivosti za zaznavo kibernetskih incidentov in zaščito komunikacijsko-informacijskih sistemov. Tudi na drugem področju bosta pomembni zaznava in vzpostavitev zmogljivosti za pravočasno pridobivanje podatkov in njihovo izmenjavo ter izvedbo vseh korakov v okviru obveščevalnega kroga.

Ob koncu bele knjige je predstavljenih še 20 glavnih ukrepov za njeno uresničitev. Njihovo udejanjanje bo opredeljeno v izvedbenih strateških usmerjevalnih in planskih dokumentih ter spremembah zakonskih in drugih normativnih podlag. Pregled uresničevanja usmeritev in ukrepov iz bele knjige bo potekal na dve leti.

Pogovor s poveljnikom 430. mornariškega diviziona

BOGOMIRJEM TOMAŽIČEM

Z VAJO ADRION URILI UPRAVLJANJE POMORSKEGA PROMETA V KRIZI

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič

Tridesetega januarja smo praznovali dan rodu pomorstva in obletnico nastanka pomorske enote Slovenske vojske. Na ta dan leta 1993 se je v Marini Portorož prvič predstavila mornariška enota Slovenske vojske in prejela bojno zastavo. O preteklih dosežkih in prihodnjih izzivih 430. mornariškega diviziona pa v pogovoru s poveljnikom divizionarnim kapitanom fregate Bogomirjem Tomažičem.

▣ Katere prelomne dogodke bi izpostavili na 27-letni poti enote?

Vsekakor bi kot prvi mejnik izpostavil začetek usposabljanja prvih nabornikov za vojaške potapljače SV leta 1993. Drugi pomemben dogodek v razvoju enote se je zgodil leta 1996 z nakupom prve vojaške ladje Ankaran, ki smo jo krstili 1. avgusta 1996 v Izoli. Tako smo v enoti začeli usposabljati nabornike mornarje za delo na ladji. Veliko sprememb v naših postopkih se je zgodilo leta 2004, ko je Slovenija oziroma Slovenska vojska vstopila v evro-atlantske povezave. Ta vstop je zahteval približevanje in vključevanje naše enote v strukturo zaveznitva, kar je pomenilo drugačen način delovanja, usposabljanja in udeležbe na mednarodnih vojaških vajah. V Ankaranu smo že leta 2001 gostili prvo mednarodno pomorsko štabno vajo. To je bila prva v seriji vaj Cooperative Engagement, ki so se leta 2003 nadaljevale v Splitu na Hrvaškem in leta 2005 v Vlori v Albaniji. Prvih vaj smo se udeležili s posadko hitre patruljne ladje Ankaran in potapljači. Vstop v evro-atlantske povezave je zaznamoval tudi vojaško potapljanje v Slovenski vojski, saj smo

ob intenzivnem sodelovanju s francosko mornarico razvili sodobno vojaško potapljaško enoto. Leta 2010 je postala del naše enote še večnamenska ladja Triglav. Pomemben mejnik je predstavljalo tudi leto 2013, ko je postal s preoblikovanjem Slovenske vojske mornariški divizion taktična enota polkovne ravni, neposredno podrejena Generalštabu SV. Za nas je bilo to preoblikovanje pomembno, saj smo pridobili tri premestljive zmogljivosti, ki so sposobne delovati tudi zunaj slovenskih meja. Prav tako smo začeli razvijati več Natovih ciljev zmogljivosti, med njimi skupino protiminskih potapljačev za delovanje v zelo plitvih vodah in Vod za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev. Tudi naša tretja premestljiva zmogljivost, večnamenska ladja Triglav, je bila kmalu po preoblikovanju enote napotena na svojo prvo mednarodno misijo, in sicer v italijansko vodeno operacijo Naše morje – Lampedusa. S poznejšo vzpostavitev operacije EUNAVFOR MED Sophia pa smo se pridružili prizadevanjem mednarodne skupnosti pri obvladovanju migrantske problematike v Sredozemlju.

▣ Slovenija je pomorska država, prav tako imamo Slovenci bogato pomorsko tradicijo. Kako v vaši enoti razvijate to tradicijo?

Tradicija je v pomorstvu zelo pomembna, morda celo bolj kot v drugih vojaških rodovih ali zvrsteh. V tujih mornaricah je ta tradicija povezana s stoletji delovanja in razvoja vojaške organizacije na morju, mi v samostojni Sloveniji pa nimamo tako dolge pomorske zgodovine. Vsekakor imamo Slovenci stoletno tradicijo na tem področju, saj so naši rojaki delovali v mornaricah držav na našem ozemlju. V avstro-ogrski mornarici je bilo veliko Slovencev, med njimi so bili tudi admirali. V enoti vzdržujemo spomin na to tradicijo, zlasti tisto, ki izhaja iz obdobja druge svetovne vojne. Zaznamovali smo ustanovitev mornariških struktur v NOB od leta 1944, zlasti ustanovitev mornariške skupine pri 9. korpusu NOB. Tako redno obiskujemo spomenike na Planini pri Cerknem, v Vojskem in Škofih na Krasu, kjer so se začele te strukture organizirati. Ne nazadnje sodelujemo tudi na slovesnosti v Loparju v slovenskem delu Istre, kjer je bil 15. oktobra 1944 ustanovljen partizanski mornariški odred. Slovenci smo lahko vsekakor ponosni na pomorsko tradicijo, saj so bili številni vključeni tudi v mornariške zmogljivosti Kraljevine Jugoslavije in SFRJ. Vsekakor je za nas pomemben 30. januar 1993, ki zaznamuje nastanek prve mornariške enote v samostojni Sloveniji. Takrat tudi praznujemo dan rodu pomorstva. To so temelji, na katerih gradimo naše delovanje, in iz te tradicije pridobivamo znanje ter izkušnje za sedanje in prihodnje delo.

▣ Kako se breme pomanjkanja finančnih sredstev in varčevanja odraža pri vašem delu?

Rod pomorstvo je izrazito tehničen. Za svoje delovanje uporabljamo zahtevno opremo in sredstva. Predvsem večnamenska ladja Triglav je celovit sistem, ki zahteva raznovrstno vzdrževanje. Med krizo smo se spoprijemali s težavami zaradi pomanjkanja denarja za vzdrževanje in temu primerno prilagajali svoje delovanje. Tako smo poskušali čim bolj poskrbeti za osnovno vzdrževanje. Kljub krizi je bil večji del naše opreme ves čas razpoložljiv za delovanje. Pomembno je dejstvo, da je bila med največjo krizo naša ladja Triglav še nova, zato ni potrebovala zahtevnejših vzdrževalnih del. Trenutna potapljaška oprema kmalu ne bo več uporabna, posodabljanja pa v preteklem obdobju ni bilo. Zdaj se stvari sicer izboljšujejo, saj smo v postopku nakupa nove opreme. Tudi za vzdrževanje je na voljo več razpoložljivih sredstev, zlasti za obe vojaški ladji. Letos bomo začeli izvajati obsežnejša vzdrževalna dela na ladji, zato bo ta zmogljivost po mojem mnenju neoperativna vsaj eno leto. Temu bomo prilagodili svoje delovanje. Vsekakor bo to priložnost za konsolidacijo enote, saj v tem času načrtujemo zamenjavo kadra, da bomo v nov operativni cikel leta 2021 vstopili dobro pripravljeni.

▣ Kako v enoti rešujete težave s kadrom?

Kot poveljnik enote nimam čarobne paličice, ki bi mi pomagala pri reševanju kadrovske težave. Zato iščem rešitve v okviru kadrovskega bazena, ki mi je na voljo. Želim si, da bi delovni skupini za izboljšanje razmer za delo pripadnikov SV na Ministrstvu za obrambo čim prej uspelo uresničiti predlagane ukrepe kot celovito rešitev za izboljšanje položaja vojaških pripadnikov. To bi zlasti zaradi nekaterih prednosti pri mladih povečalo zanimanje za delo v Slovenski vojski. Kot rodovska specialistična enota si želimo, da bi v svoje vrste dobili čim več ljudi z ustreznimi strokovno izobrazbo, predvsem dijakov iz srednje pomorske šole, ki je danes del Gimnazije, elektro in pomorske šole (GEPŠ), ter študentov Fakultete za pomorstvo in promet. Letos načrtujemo izvedbo predstavitev mornariških poklicev v omenjenih ustanovah, saj želimo mlade, ko se odločajo za svoj prihodnji poklic, čim bolj seznaniti, kateri poklici so v naši

Kot poveljnik nimam čarobne paličice, ki bi mi pomagala pri reševanju kadrovske težave. Zato iščem rešitve v okviru kadrovskega bazena, ki je na voljo.

enoti, kaj zaposleni pri nas delajo in ne nazadnje, kakšne so njihove plače in druge ugodnosti. Nove sodelavce pridobivamo tudi iz drugih enot SV. To sicer ni moja prednostna naloga, saj se zavedam, da je odhod vsakega pripadnika iz neke druge enote težava za poveljnika, še zlasti če zanj nima ustrezne zamenjave.

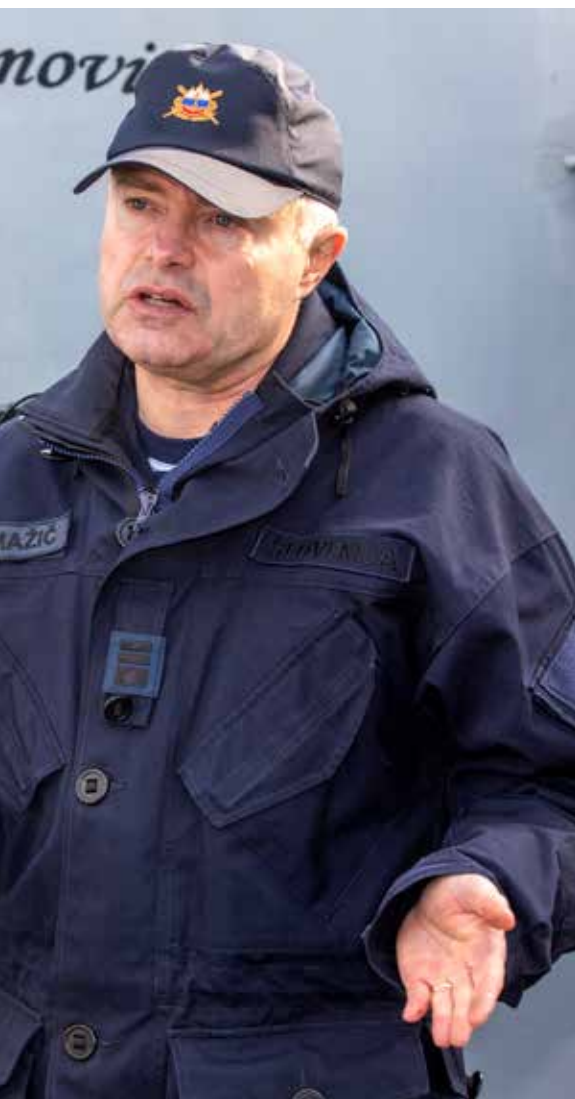
▣ Kako ocenjujete sodelovanje s srednjo pomorsko šolo in pomorsko fakulteto?

Z obema ustanovama smo v preteklih letih razvili dobro

sodelovanje, čemur želimo v prihodnjih letih dati še večji zagon. V začetku lanskega decembra sem ob obisku v pogovoru z vodstvom obeh ustanov izmenjal izkušnje o možnostih izpopolnitve našega sodelovanja. S Fakulteto za pomorstvo in promet sodelujemo, saj pri usposabljanju pogosto uporabljamo njihove zmogljivosti simulacijskega centra za usposabljanje posadk ladij in napotujemo naše pripadnike na strokovne tečaje, zahtevane za delo na ladjah. Tudi na srednji pomorski šoli obstajajo določene oblike usposabljanj in tečajev, ki jih lahko koristimo, da bomo posadkam naših ladij dali dodatne veščine in znanje.

▣ Katero opremo bi v enoti najbolj potrebovali?

Vaja ADRION LIVEX 2020 bo potekala predvidoma junija v Vojašnici slovenskih pomorščakov Ankaran in na območju Jadranskega morja.

Večnamensko ladjo Triglav bi želeli tehnično posodobiti. Lani smo pripravili del projektne dokumentacije za posodobitev ladje, ki jo je odobrilo Ministrstvo za obrambo. Pričakujemo, da bomo v prihodnjih letih začeli izvajati postopke posodabljanja določene opreme in oborožitve na tej ladji. Ladja

Ankaran se približuje koncu svojega delovanja, saj bo letos stara 24 let. O večjih posodobitvah ne razmišljamo, temveč zgolj o vzdrževalnih delih, da bomo zagotovili njeno operativnost največ do leta 2030. Do takrat pa jo bo treba nujno zamenjati z novo ladjo. Zaradi visoke starosti ladje smo že začeli načrtovati nakup nove, zato pričakujem, da bo v prihodnjih letih oblikovan ustrezen predlog. Glede potapljaške opreme sem zadovoljen, saj smo lani v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo pripravili večino projektne dokumentacije za opremljanje enote z novo potapljaško opremo. V prihodnjih treh letih so načrtovani nakupi novih dihalnih aparatov za protiminske potapljače in vse druge opreme, ki jo ta enota potrebuje za svoje delo. Glede zmogljivosti Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev pa z zadovoljstvom ugotavljam, da je bil v zadnjih letih večji del te enote posodobljen z novo opremo, ki zagotavlja ustrezne pogoje za delovanje. Skrbeti moramo le za njihovo ustrezno vzdrževanje in zamenjavo ob izteku rokov uporabe ter za postopno dopolnjevanje sredstev, skladno s trenutno stopnjo razvoja enote.

430. mornariški divizion že več let sodeluje v okviru regionalne pomorske pobude ADRION. Letos bo Slovenija spet prevzela predsedovanje tej pobudi in po načelu rotacije znova organizirala pomorsko vojaško vajo. V čem se bo razlikovala od tiste leta 2012?

Vaja ADRION LIVEX 2020

bo potekala predvidoma junija v Vojašnici slovenskih pomorščakov Ankaran in na območju Jadranskega morja. Marca bomo v Ankaranu gostili letno konferenco te pobude, na kateri bomo preučili razmere na področju pomorske varnosti v regiji in načrtali smernice za prihodnje delo ter izvedli glavno načrtovalno konferenco za vajo. Nato in ZDA pričakujejo večja prizadevanja za dvig ravni pomorskih zmogljivosti tudi v okviru te pobude, zlasti glede usposabljanj in udeležbe na mednarodnih vojaških vajah na regijski ravni in v okviru zaveznitva. Zaradi letošnjih večjih vzdrževalnih del na ladji Triglav smo že med načrtovanjem opredelili drugačen koncept vaje. Z njo želimo v sodelovanju s sodelujočimi vojaškimi mornaricami vaditi postopke kriznega upravljanja pomorskega prometa v Jadranskem morju v regiji ali širše. Jadransko morje je ena izmed najugodnejših transportnih poti za mednarodni pomorski promet in svetovno trgovino za področje srednje Evrope, predvsem pa za oskrbo s surovinami ter energenti. Na letošnji vaji bo divizion sodeloval z ladjo Ankaran na območju širšega Tržaškega zaliva, druge sodelujoče države pa bodo s svojimi zmogljivostmi skladno z načrtom vaje pokrivala druga območja v Jadranu in nadzirale pomorski promet. Potek bo temeljil na smernicah večnacionalnega poveljstva, ki bo pod našim poveljevanjem delovalo v ankaranski vojašnici.

▣ Kakšni so načrti za delovanje enote leta 2020?

S procesom poslovnega načrtovanja smo opredelili nekatere letošnje prednostne naloge. Najpomembnejši sta vsekakor priprava in izvedba mednarodne pomorske vojaške vaje ADRION LIVEX 2020. Na območju Slovenije bo v prvi polovici septembra potekala tudi skupna vaja kriznega odzivanja Schneller Adler (Hitri orel), na kateri bodo pripadniki nemških in avstrijskih oboroženih sil ob podpori Slovenske vojske urili postopke evakuacije civilnega osebja. Del vadbениh aktivnosti bo potekal tudi v naši vojašnici, v kateri bomo z zavezniki urili postopke pri evakuaciji civilistov z vojaškimi ladjami in helikopterji. Poleg tega nas čakajo še nekatere druge naloge, kot sta uvajanje nove potapljaške opreme v operativno uporabo in napovedana napotitev ladje Triglav na vzdrževalna dela.

SLOVENIJA PREVZELA PREDSEDOVANJE CEDC

BESEDILO SSK

R

epublika Slovenija je 1. januarja za eno leto prevzela predsedovanje Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (Central European Defence Cooperation – CEDC). To je varnostno-obrambna platforma, ki državam članicam pomaga uskladiti in zagovarjati skupne interese. Države članice pobude so Avstrija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Slovaška in Slovenija, Poljska pa v pobudi sodeluje kot opazovalka.

Osrednji cilji sodelovanja v Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope so koordinacija evropskih politik, reševanje skupnih izzivov in groženj, izvajanje

projektov med oboroženimi silami, oblikovanje zmogljivosti ter regionalno sodelovanje z državami Zahodnega Balkana.

Na Ministrstvu za obrambo so za čas predsedovanja prepoznali prednostne teme, ki bodo omogočile nadaljevanje in poglobitev sodelovanja na vseh navedenih področjih. Prednostni temi slovenskega predsedovanja pobudi sta civilno-vojaško sodelovanje ter ženske, mir in varnost. V okviru civilno-vojaškega sodelovanja bodo poudarjene predvsem vojaška mobilnost in hibridne grožnje, pri čemer bodo države članice poskušale poiskati odgovore na nekatere skupne izzive. Leta

2020 bo tudi 20. obletnica sprejetja Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1325 na temo žensk, miru in varnosti, h kateri bo Slovenija na regionalni ravni pomembno prispevala prav s predsedovanjem tej pobudi. Poleg tega se bo s to pobudo okrepil regionalni vidik sodelovanja držav Zahodnega Balkana.

Med enoletnim predsedovanjem bodo v Sloveniji organizirani različni dogodki, ki vključujejo med drugim tako delavnice na operativni ravni kot srečanja direktorjev za obrambno politiko. Osrednji dogodek slovenskega predsedovanja pa bo srečanje ministrov za obrambo držav članic in države opazovalke. Predsedovanje pobudi bo tesno povezano s pripravami Slovenije na predsedovanje Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2021 ter z aktivnostmi, ki jih na Ministrstvu za obrambo načrtujejo med slovenskim predsedovanjem.

(1972-2019)

TOMAŽ GRINTAL

»Dober, plemenit človek, ki je z nami živel, nam ne more biti odvzet, kajti v našem srcu je zapustil svetlo sled svoje dobrote in plemenitosti.«
(Thomas Carlyle)

Dragi Tomaž!

Vsako slovo je žalostno, še posebej ko tako nenadoma odide nekdo, ki smo ga cenili in ga spoštovali zaradi življenjskih izkušenj, človeške

topline ter dobrote. Vse to si z nami delil polnih 23 let. Opravljal si različne dolžnosti doma in v tujini. Z vestnim in požrtvovalnim delom si vodil, usposobil ter izuril številne generacije vojakov in podčastnikov. S pozitivnim odnosom do dela in sodelavcev ter bogatim znanjem in dolgoletnimi izkušnjami si pustil neizbrisni pečat, tako v naših srcih kot v razvoju ter oblikovanju Slovenske vojske.

Dragi kolega in sodelavec, pogrešali bomo tvoje življenjsko energijo, tovarištvo, pogum, skromnost ter poštenost, ki so te skozi vsa ta leta krasili!

Sodelavci Slovenske vojske in Večnacionalnih sil kopenske vojske iz Vidma

ZVEZI PRIJATELJEV MLADINE NOVOLETNA DARILA

V

prazničnem decembru je na Ministrstvu za obrambo potekala dobrodelna akcija v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije

pod sloganom SodelujMO – obdarujMO. V okviru akcije so ob bogato okrašeni novoletni jelki v avli ministrstva zaposleni na Ministrstvu za obrambo, v Slovenski vojski in na Upravi RS za zaščito in reševanje zbrali veliko daril za otroke iz socialno ogroženih družin. V petek, 20. decembra, je minister za obrambo Karl Erjavec zbrana darila predal generalni sekretarki Zveze prijateljev mladine Slovenije Bredi Krašna. Dobrodelna akcija je leta 2019 potekala prvič in ministrova želja je, da bi jo v prihodnjih letih nadaljevali.

Ob predaji daril je najprej spregovoril minister Karl Erjavec, ki je spomnil, da ima že iz časa vodenja drugih ministrstev na to akcijo lepe spomine. Minister je izpostavil, da je Zveza prijateljev mladine Slovenije humanitarna organizacija, ki deluje že od leta 1953 in je za otroke, ki nimajo primernih življenjskih razmer, priskrbeli že veliko dobrega. Veseli ga, da se akcija izvaja po Sloveniji in da v njej sodeluje tudi obrambno ministrstvo. Še posebej pomembno se mu zdi, da so v okviru akcije zbirali nove igrače in preostale potrebščine, ne pa rabljenih. »Domnevam, da so ti otroci vajeni dobivati nekaj že uporabljene ali ponošenega, mi pa smo se odločili, da

BESEDILO Petra Miklaužič

FOTO Bruno Toič

bomo podarili takšna darila, kot bi jih tudi našim otrokom,« je poudaril minister Erjavec, ki ni skrival presenečenosti nad velikim številom daril, ki jih je zaposlenim uspelo zbrati v kratkem času akcije. Po njegovem prepričanju bodo vsa darila prišla v prave roke. Ob koncu se je zahvalil Vlasti Vivod, ki je bila pobudnica akcije na ministrstvu, in sklenil svoj govor z besedami, da so otroci naše največje bogastvo, zato si želimo, da bi imel vsak otrok dostojno življenje. Pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije so bili pomoči otro-

kom, ki so jo zbrali zaposleni na ministrstvu, izjemno veseli. Dejstvo, da v Sloveniji živi 45.000 otrok pod pragom revščine, je skrb vzbujajoče. Generalna sekretarka Zveze prijateljev mladine Slovenije Breda Krašna se je ob sprejemu daril ministrstvu iskreno zahvalila za sodelovanje. Povedala je, da v zvezi že nekaj časa spodbujajo svoje akcije po različnih ministrstvih. Z zadovoljstvom je ugotovila, da so ljudje vse bolj ozavešeni, kako pomembno je, da otroci, ki ne živijo v prijetnem okolju, dobijo novo darilo za praznik. Takšne akcije so vse bolj prepoznavne in razširjene, saj osrečujejo številne otroke. Zbrana darila so z Ministrstva za obrambo še isti dan odpeljali in predstavniki 110 društev iz zveze so pomagali, da so prišla v prave roke otrok po vsej Sloveniji. Med drugim je Breda Krašna izpostavila, da so v zvezi leta 2018 praznovali 70-letnico obiskov dedka Mraza. Dodala je, da želijo družine navdati z veseljem s tradicijo obiskovanja dedka Mraza, ki otroke obdaruje v majhnem obsegu in jim pričara prijetne spomine na praznike. V Zvezi prijateljev mladine Slovenije se decembra tradicionalno večinoma ukvarjajo s tovrstnimi akcijami, med letom pa izvajajo še veliko drugih, s katerimi polepšajo življenje tistim, ki imajo manj sredstev. Med najbolj znanimi so letovanje otrok, otroški parlament, bralna značka, Evropa v šoli in Telefon za otroke in mladostnike.

**Ob bogato
okrašeni novoletni
jelki so zbrali
veliko daril.**

ŠTEVILO HELIKOPTERSKIH POSREDOVANJ ŽE LETA NARAŠČA

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Miro Majcen, Bruno Toič in
Matej Hajdinjak

H

itra prva pomoč poškodovanim ali obolelim lahko reši življenje in odločilno prispeva k hitrejšemu okrevanju. Največkrat je

najhitrejša pomoč tista po zraku, zlasti kadar se nesreče zgodijo v gorah ali gre za dragocene minute pri reševanju prezgodaj rojenih otrok. Helikoptersko nujno medicinsko pomoč, medbolnišnične prevoze in prevoze inkubatorjev ter reševanje v gorah v Sloveniji izvajajo dežurne helikopterske posadke 151. helikopterske eskadrilje Slovenske vojske. Sodelujejo tudi v sistemu zaščite in reševanja ter pomagajo pri gašenju požarov. Izurjeni in vrhunsko usposobljeni vojaški piloti reševalne naloge opravljajo požrtovalno, predano in srčno, saj velikokrat tvegajo tudi svoja življenja, da bi pomagali drugim. Število helikopterskih posredovanj pa se že leta vztrajno povečuje.

Lani so dežurne helikopterske ekipe na naloge odletele 733-krat, izmed teh so 183-krat sodelovale pri reševanju v gorah, 505-krat poskrbele za helikoptersko nujno medicinsko pomoč, 39-krat za prevoz inkubatorja in šestkrat sodelovale pri gašenju požarov. Prepeljale so 767 poškodovanih ali obolelih oseb, na pogorišča odvrgle 290.000 litrov vode in skupno naletele 840 ur. Še pred petimi leti je bilo posredovanj okoli 200 na leto, nato pa je njihovo število nenehno naraščalo. Po pričakovanjih bo rekordno tudi leto 2020, saj so do 22. januarja helikopterske ekipe posredovale že 47-krat in pri tem naletele 55 ur.

Lani je Slovenska vojska opravila 183 helikopterskih reševanj v gorah.

Poleg vojaških nalog zadolženi še za reševanje

Na vojaškem delu letališča Jožeta Pučnika zgodaj zjutraj začne dežurstvo helikopterska posadka Slovenske vojske, ki jo sestavljajo pilot, kopilot in tehnik letalec. Na dan našega pogovora so bili v pripravljenosti poveljnik 151. helikopterske eskadrilje pilot major Matej Hajdinjak, kopilot nadporočnik Jernej Ramovš in tehnik letalec višji vodnik Čopi Purkart. Pogovoru

sta se pridružila še namestnik poveljnika 15. polka vojaškega letalstva podpolkovnik Robert Špernjak in edina pilotka Slovenske vojske nadporočnica Romana Begovič.

Prednostne naloge pripadnikov 151. helikopterske eskadrilje so opravljanje vojaških nalog, nadzor in varovanje slovenskega zračnega prostora, usposabljanje na vojaških vajah doma in v tujini ter zračna podpora pri usposabljanju različnih enot Slovenske vojske. Ob vseh vojaških nalogah sodelujejo tudi v sistemu zaščite in reševanja ter pri izvajanju helikopterske nujne medicinske pomoči in gorskega reševanja, ki ga po sklepu vlade v Sloveniji izvajata Slovenska vojska ter Policija. »Čez leto v vidnem delu dne Slovenska vojska zagotavlja dežurni helikopterski posadki v 15-minutni pripravljenosti na letališčih Jožeta Pučnika na Brniku in Edvarda Rusjana v Mariboru. Za pomoč pri naravnih in drugih nesrečah je helikopter v 120-minutni pripravljenosti tudi na letališču v Cerkljah ob Krki. Posadka tega helikopterja lahko opravi medicinske polete v tujino za prevoz organov ali medicinske prevoze iz tujine,« je organi-

ziranost helikopterske dežurne službe opisal namestnik poveljnika 15. polka vojaškega letalstva podpolkovnik Robert Špernjak. V poletni sezoni še okrepijo prisotnost, saj sta julija in avgusta ter junijske in septembrske konce tedna na Brniku v pripravljenosti dve posadki, ena za gorsko reševanje. Dodaten helikopter na Brniku je v pripravljenosti tudi med šolskimi zimskimi počitnicami.

V nabavi še en medicinski modul za helikopter Bell 412

Slovenska vojska uporablja osem helikopterjev Bell 412 in štiri helikopterje Cougar AS532 AL. »Cougarji so helikopterji za medicinsko evakuacijo, Bell 412 pa je opremljen z namensko izdelanim medicinskim modulom, ki zadošča vsem zahtevanim standardom,« je kritike na račun nenamenskosti, ki se pogosto pojavljajo v javnosti, ovrigel major Matej Hajdinjak in povedal, da je Slovenska vojska naročila še en tovrstni modul. »Helikopterji imajo opremo, ki je certificirana in skladna z letalskimi standardi ter primerljiva z reševalnimi helikopterji, ki jih uporabljajo drugod.

Tehnik letalec med pripravo na izvedbo reševanja

Helikopterska posadka je pripravljena na vzlet.

Prednost naših helikopterjev je tudi ta, da niso majhni, zato zdravniki radi poudarijo, da so primerni za njihovo delo, saj jim omogočajo izvajanje vseh potrebnih medicinskih postopkov,« je dodal.

Z dispečerskimi centri še hitrejša pomoč

Število posredovanj dežurnih helikopterskih posadk se je v zadnjih štirih letih povečalo za skoraj štirikrat. Glavni vzrok za to je po besedah podpolkovnika Roberta Šper-

njaka večji obisk slovenskih gora, pri čemer se je znatno povečal delež tujih pohodnikov. Veliko se jih v težavah znajde zaradi neprimerne opreme ali premalo izkušenj. Delo se je za Slovensko vojsko povečalo še zaradi v zadnjih dveh letih nerazpoložljivih policijskih helikopterjev. Ko ima tudi Policija delujoče helikopterje, si oba državna prevoznika pomagata in medsebojno usklajujeta dežurstva. Tudi ozaveščenost zdravnikov reševalcev je po besedah sogovornikov večja. Tako znajo oceniti in pravilno presoditi, kdaj lahko helikopterski prevoz pripomore k hitrejši zdravstveni pomoči. Sedanji sistem aktivacije helikopterske nujne medicinske pomoči je sicer tak, da do pacienta najprej pride zemeljska ekipa nujne medicinske pomoči, nato

Helikopterska ekipa je pogosto prva pri reševanju v gorah.

pa zdravnik presodi, ali je nujen helikopterski prevoz. Helikopterska ekipa je pogosto prva pri reševanju v gorah. »Ko smo alarmirani, poletimo. Aktivira nas operativni center Poveljstva sil Slovenske vojske po pozivu Centra za obveščanje Republike Slovenije,« je pojasnil major Matej Hajdinjak. Z uvedbo dispečerskih centrov je predvidena usposobljenost operaterjev, da bodo po prejemu klica že sami ocenili, ali je smiselno aktivirati helikopter, kar lahko še pospeši reševanje. Helikopterskemu reševanju se prilagajajo tudi bolnišnice, ki so v zadnjih letih uredile heliporte, nekaj pa jih je še načrtovanih za gradnjo ali prenovo. »Pri tem se v bolnišnicah posvetujejo tudi z nami in prisluhnejo našim strokovnim ocenam,« je poudaril poveljnik 151. helikopterske eskadrilje major Matej Hajdinjak.

Za pilote najzahtevnejše gorsko reševanje

Posadko dežurnega helikopterskega moštva sestavljajo poveljnik posadke – pilot, koplotalet in tehnik letalec, v helikopterju pa se jim pridruži še zdravnik in medicinski tehnik, ki sta usposobljena za delo na helikopterju in prav tako v pripravljenosti na Brniku. V poletni sezoni je na Brniku dežurna še ekipa, ki je usposobljena za gorsko reševanje, in sicer zdravnik za helikoptersko gorsko reševanje, gorski reševalec letalec in gorski policist letalec. Pred zimsko in poletno sezono v 151. helikopterski eskadrilji poskrbijo, da vsi gorski reševalci in zdravniki letalci obnovijo postopke pri delu s helikopterjem, prav tako sodelujejo pri usposabljanju gasilcev ter vodnikov reševalnih in lavinskih psov.

Izurjeni in usposobljeni piloti Slovenske vojske svoje delo opravljajo predano, pogumno in srčno, saj velikokrat rešujejo v zelo zahtevnih razmerah. »S pilotske perspektive in vidika letenja so najzahtevnejše akcije gorskega reševanja. Na višini in ob visokih temperaturah helikopter izgublja učinkovitost, poleg

**Za letenje s
helikopterjem
Bell 412 je
usposobljenih
26 pilotov in 11
tehnikov letalcev,
s helikopterjem
Cougar pa 11
pilotov in sedem
tehnikov letalcev.**

tega reševanje velikokrat ovira veter. Vreme v hribih je zelo spremenljivo, pri reševanju v steni pa moramo biti pozorni na oddaljenost od stene,« je pojasnil pilot major Matej Hajdinjak. Ob tem je povedal, da jim med intervencijami pohodniki pogosto mahajo v pozdrav, kar ovira njihovo delo, in pojasnil: »V hribih za helikopter obstajata samo dva znaka: dvignjeni roki, v obliki črke Y, pomenita yes, ja – potrebujem pomoč, ena roka v zrak, druga pa ob telesu pa pomenita ne, ne rabim pomoči.« Vsaka uspešno končana naloga prinaša zadovoljstvo, težko pa je, kadar se reševanja končajo s smrtnimi žrtvami. »Vsak najde svoj način, kako se spoprijema s tem, vsekakor pa to dolgoročno vpliva na človeka,« je priznal tehnik letalec Čopi Purkart, ki se ga posebej dotaknejo prevozi nedonošenčkov. Prav tehnik letalec je kot del posadke v zadnjem delu kabine najbolj izpostavljen dogajanju v helikopterju. »Tehniki letalci so izjemno pomembni, saj so tudi naš tretji par oči, ki je nepogrešljiv pri navajanju smeri, kadar rešujemo v steni,« je priznal poveljnik 151. helikopterske eskadrilje. Pod-

polkovnik Robert Špernjak je še dodal, da sta za posadko najpomembnejši dobro sodelovanje, predvsem pa zaupanje, ki ga pridobivajo s številnimi skupnimi usposabljanji.

Tehnik letalec višji vodnik Čopi Purkart je del dežurnih helikopterskih posadk deset let. »Pogoji, da postaneš tehnik letalec, so srednja tehnična smer šolanja, specializacija v civilnem letalstvu, šola za podčastnike, nato pa šolanje za tip letalnika, usposabljanje z inštruktorjem za letenje in še dodatna usposabljanja za posebna pooblastila, kot so gašenje požarov, reševanje v gorah, nočno letenje, delo z vitlom in streljanje z mitraljezom,« je pojasnil svojo karierno pot. Njegove zadolžitve so skrb za helikopter in priprava helikopterja, pregled, točenje goriva, če je nujno, pregled opreme, nato pa odvisno od akcije. V gorah je to skrb za vitlo, komunikacija med reševalci in pilotom ter kopilotom in skrb za potnike v helikopterju. »Si nekakšen vmesni člen med pilotsko kabino in dogajanjem v zadnjem delu,« je poudaril višji vodnik Čopi Purkart.

Sestavni del moštva za helikoptersko reševanje so tudi gorski reševalci, zdravniki in policisti letalci. ▼

Potrebovali bi predvsem tehnike letalce

Za letenje s helikopterjem Bell 412 je usposobljenih 26 pilotov in 11 tehnikov letalcev, s helikopterjem Cougar pa 11 pilotov in sedem tehnikov letalcev. Število helikopterev in osebja po besedah podpolkovnika Špernjaka trenutno zadostuje, želijo pa si pridobiti nove in mlajše sodelavce. »Smo v dogovoru s srednjo tehnično šolo v Krškem, da bi Ministrstvo za obrambo štipendiralo oddelek tehnične smeri letalstva, tako da bi sistematično poskrbeli za nov kader,« je poudaril. Želijo si predvsem tehnikov letalcev in letalskih tehnikov, zadolženih za vzdrževanje letalnikov, medtem ko je še vedno dovolj zanimanja za pilotski poklic. Šolanje za pilota je dolgo in zahtevno, ni pa neuresničljivo, kar morda koga odvrne, je poudaril drugi pilot nadporočnik Jernej Ramovš, ki meni, da bi bilo štipendiran-

je za bodoči letalski kader smiselno uvesti že v srednji šoli. Da bo nekoč pilotka, je bila odločena tudi nadporočnica Romana Begovič, ki je del dežurnih helikopterskih posadk leto dni in pol. Oba sta med mlajšimi kopiloti v 151. helikopterski eskadrilji in se še dobro spominjata prvih dežurstev. »Ena izmed mojih prvih intervencij je bila zelo pretresljiva. Reševali smo pod Triglavom na južni strani. Bližala se je noč, okoliščine so bile zahtevne in končalo se je tragično,« je pojasnil nadporočnik Jernej Ramovš. Tudi Romana Begovič se je že med prvimi dežurstvi srečala z zahtevnim reševanjem turnih smučarjev z vitlanjem in smrtno žrtvijo v gorah. Vsekakor se te akcije vedno dotaknejo, je poudarila trenutno edina pilotka v Slovenski vojski.

Odličnost jim priznavajo tudi drugi

Piloti izkušnje zbiramo vse življenje, sta poudarila podpolkovnik Špernjak in poveljnik 151. helikopterske eskadrilje major Hajdinjak ob koncu pogovora in pojasnila, da vsi piloti Slovenske vojske vsako leto opravijo usposabljanje na simulatorjih v ZDA, pri čemer se urijo v letenju v vseh mogočih razmerah. »Da smo odlični, nam priznavajo tudi drugi, saj zadnja leta šolamo posadke pripadnikov oboroženih sil Črne gore, ki cenijo naše delo in izkušnje,« je pojasnil namestnik poveljnika 15. PVL.

STRELSKO USPOSABLJANJE V SLOVENSKI VOJSKI

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Odsek za strelsko usposabljanje Sektorja za razvoj zmogljivosti na Generalštabu Slovenske vojske pokriva široko področje streljanj v Slovenski vojski. V zadnjem času interneta javnost velikokrat omenja »nove strelske zvezke«, načelnik Odseka za strelsko usposabljanje major Aleš Kesič pa opozarja, da se koncept streljanj v Slovenski vojski širi in ne obsega zgolj normativnega okvira. Načelnik in njegovi sodelavci so podrobneje spregovorili o konceptu streljanja, novostih in načrtih na področju strelskega usposabljanja.

Lani je Slovenska vojska dobavila nov sistem robotskih tarč.

Načelnik Odseka za strelsko usposabljanje Sektorja za razvoj zmogljivosti na Generalštabu Slovenske vojske major Aleš Kesič je pojasnil, da normativno področje streljanj opredeljujejo dva podzakonska predpisa in sedem zvezkov Meril in postopkov. Prvi podzakonski predpis je Navodilo za streljanja v SV iz leta 2018, ki opredeljuje streljanja na ravni posameznega strelca, namerilca ali posadke orožja in prehod na bojna streljanja ter bojna streljanja. V navodilu sta pojasnjena pomen teh streljanj in vloga nosilcev, ki so zanje odgovorni v Slovenski vojski. Drugi dokument je Pravilnik za zagotavljanje varnosti na vojaških vadiščih, streliščih in poligonih (VVSP) iz leta 2019, ki določa standarde zagotavljanja varnosti, odgovornost nosilcev in nevarna območja za posamezno oborožitev. Merila in postopki (t. i. strelski zvezki) pa opredeljujejo različna strelska usposabljanja in strelske teste, s katerimi pripadniki SV dosega letni strelski standard.

Leta 2008 so odprli prenovljeno strelišče Mlake v Vipavi.

Slovenska vojska za strelsko usposabljanje uporablja različne trenažerje in simulatorje.

Major Aleš Kesič je poudaril, da koncept streljanj ni samo normativni okvir, temveč vsebuje vse nujne pogoje, da je lahko uspešno izveden. »Zvezki temeljijo na postopnosti, zato vključujejo uporabo trenažerjev, simulatorjev, miniaturnih in sobnih strelišč, ki so zlasti pomembni za usposabljanje posadk platform ter posadk protiklepnih in protizračnih oborožitvenih sistemov. Pomembna so tudi strelišča. Ognjeni položaji oziroma proge in tarčni sistemi morajo omogočati pogoje, ki so predvideni v strelskih zvezkih. Pomembno je tudi centralizirano merjenje strelskega standarda (t. i. elektronski dnevnik streljanja), na podlagi katerega lahko sprejmemo korektivne ukrepe. Najpomembnejše pa je usposabljanje kadra, saj lahko doseganje standardov in varno strelsko usposabljanje zagotovimo samo z usposobljenimi starešinami. Sistem vseh teh dejavnikov predstavlja koncept streljanj.«

Strelski zvezki opredeljujejo postopno pridobivanje strelskih veščin

Višji praporščak Tomaž Mihelič je pojasnil, da so strelski zvezki temeljni dokument, ki opredeljuje pogoje in način izvedbe vseh

streljanj, testiranj in strelskih tekmovanj v Slovenski vojski. Sestavlja ga sedem vsebinsko ločenih dokumentov, ki skupaj predstavljajo Merila in postopke za izvajanje streljanj. Pod tem nazivom jih poznamo od konca leta 2018, pred tem pa se je uporabljal izraz Pravila in programi za streljanja v SV. Z nakupom avtomatske puške F2000 je bila leta 2006 sprejeta odločitev za prehod na britanski koncept strelskega usposabljanja (angl. Operational Shooting Policy). »Leta 2009 sta bila kot začasna dokumenta izdana prva dva zvezka Pravil in programov za streljanje, ki sta leta 2012 po manjših popravkih postala stalna dokumenta. Do leta 2015 ni bilo nobene evalvacije, istega leta pa je bila izvedena analiza strelske usposobljenosti, ki je pokazala, da je treba pravila posodobiti. Do leta 2017 so se popravki strelskega usposabljanja

izvajali z letnimi ukazi za strelsko usposabljanje, nato pa so delovne skupine na novo pripravile sedem strelskih zvezkov, ki so bili na začetku leta 2018 izdani kot začasni in poslani v testiranje enotam. Po končanem testiranju je ločena delovna skupina na podlagi vseh analiz in poročil popravila zvezke ter zagotovila njihovo potrditev,« je pojasnil višji praporščak Tomaž Mihelič. Ob tem je dodal, da zvezki opredeljujejo zahteve, ki jih morajo strelci, namerilci ali posadke izpolniti, da bi dosegli minimalne standarde varnosti in učinkovitosti na posameznem streljanju ali testiranju. Zvezki se razlikujejo glede na vrsto orožja in specifiko izvedbe streljanj. »Prvi štiri zvezki določajo merila in postopke za izvajanje streljanj za orožja in oborožitvene sisteme v Slovenski vojski. Prvi zvezek zajema osebno orožje, drugi zvezek predstavi orožja posameznika, v tretjem zvezku so posadkovna orožja, v četrtem pa so združene kopenske, letalske in mornariške platforme. Za vsako orožje ali oborožitveni sistem so v enem izmed poglavij posameznega zvezka opredeljeni izvedba in standardi za test ravnanja z orožjem ter pogoji in način izvedbe streljanj do tretje stopnje. Za četrto in peto stopnjo streljanj zvezki vsebujejo le usmeritve in omejitve. Poleg tega so v zvezkih določeni pogoji za napredovanje na naslednjo stopnjo, posebne dolžnosti organov na streliščih, varnostni ukrepi, merila za ocenjevanje strelske usposobljenosti ter normativi porabe streliva,« je vsebino opisal višji praporščak Tomaž Mihelič in pojasnil, da zvezki sledijo konceptu strelskega usposabljanja, ki temelji na postopnem pridobivanju strelskih veščin. Peti zvezek opredeljuje merila in postopke za izvajanje streljanj specialnih sil, šesti zvezek pa je namenjen tekmovalnim streljanjem. V sedmem zvezku, ki se imenuje Katalog tarč, so predstavljene vse tarče, opredeljene v šestih zvezkih. »Zelo pomembna je tudi usklajenost zvezkov z drugimi normativnimi akti, kot je na primer katalog individualnih vojaških veščin,« je pogovor sklenil sodelavec Odseka za strelsko usposabljanje.

Prizadevajo si za nadgradnjo simulatorjev in uvedbo vadbenega streliva

Praporščak Marko Marguč je pojasnil, da je pri učenju in usposabljanju strelcev najpomembnejša uporaba trenažerjev in simulatorjev, ki omogočajo postopnost strelskega usposabljanja in neposredno pripravo na streljanje z bojnim strelivom. Prav tako so

najpomembnejši pri strelskem usposabljanju tako za strelce oziroma posadke, ki se prvič srečajo z orožjem, kot tudi za strelce, ki želijo izboljšati večino streljanja. Pomembno je, da je vadba na simulatorjih in trenažerjih smiselno vključena v strelske zvezke, saj sta lahko samo tako zagotovljena jasen cilj in napredek pri usposabljanju. Strelski zvezki tudi opredeljujejo posamezne zaporedne številke streljanj in strelski test za streljanje z vadbenim strelivom ter tudi strelsko testiranje na simulatorjih, predvsem za oborožitev zračne obrambe in protioklepne boja.

»Slovenska vojska je v preteklosti že posodobila trenažer Noptel za avtomatsko puško, lahki in srednji puškomitraljez z novejšim tipom Noptel Expert, ki omogoča streljanje do tristo metrov z uporabo manevrskega streliva in je tako najboljši približek streljanju z bojnim strelivom. Ta trenažer z elektronskim zaznavanjem napak strelca je glavni pripomoček za vaditelja streljanja, ki strelca usposablja za korektno izvedbo streljanja. Slovenska vojska ima še simulatorje za sistem zračne obrambe Igla-S ter simulator za protioklepni sistem SPIKE in ročni protioklepni orožji RGW90 ter Carl Gustaf. To orožje bo v operativno uporabo uvedeno letos. V našem odseku si še prizadevamo, da bi Slovenska vojska nadgradila simulatorje za tank M84 in srednje kolesno oklepno vozilo SKOV 8 x 8 ter miniaturni strelišči v Pivki in Mariboru, ki bi omogočili usposabljanje streljanja z vsemi kopenskimi platformami SV,« je pojasnil praporščak Marko Marguč.

Vadbeno strelivo je naslednje poglavje, s katerim se ukvarjajo v odseku. V Slovenski vojski že uporabljajo nekatere vrste vadbenega streliva (na primer za avtomatski bombomet, ročno protioklepno orožje in minomet), vendar pa bi bilo treba zaradi omejitev strelišč, realističnega usposabljanja, lokalnega okolja in stroškovne učinkovitosti usposabljanja razmisliti o uporabi vadbenega streliva za vse oborožitvene sisteme SV, večje od kalibra 60 mm. »Uporaba vadbenega streliva zmanjšuje nevarne cone, saj nima eksplozivnih polnitvev ali pa so te minimalne, to pa omogoča, da ognjeni položaj in območje ciljev nista omejena na natančno lokacijo strelišča. Tako ima poveljnik večjo svobodo manevra pri izvajanju bojnih streljanj, s čimer se približa bojni uporabi enote v vojni,« je pojasnil praporščak in dodal, da bi bile taktične vaje z bojnim streljanjem, izvedene v Sloveniji, ob

Upravljanje radijsko vodenih premičnih tarč s tabličnim prenosnim računalnikom

uporabi vadbenega streliva za oborožitev kalibra, večjega od 60 mm, ustreznejše.

Intenziven proces prenove, posodabljanj in gradnje infrastrukture strelišča

Strelsko usposabljanje je ena izmed najpomembnejših oblik usposabljanja v miru, zaradi česar si Slovenska vojska prizadeva za vse bolj intenziven proces prenove, posodabljanj in gradnje infrastrukture strelišča. »Zdaj, ko imamo Navodilo za streljanje v SV, Pravilnike za zagotavljanje varnosti na VVSP ter Merila in postopke, lahko vzpostavimo strelišča, predvidena v teh dokumentih. Tak je naš cilj,« je pojasnil praporščak Branko Ovijač. Ob tem je dodal, da je v Sloveniji trenutno 15 različnih tipov strelišč, upravljajo pa jih različne enote Slovenske vojske, zato si v odseku prizadevajo, da bi se oblikovala Enota VVSP, ki bi pod svojim vodstvom združila vse kapacitete. Te bi bile organizacijsko združene na petih lokacijah, v Postojni, Vipavi, Kranju, Mariboru in na Baču. Postojna s poligonom Poček in streliščem Bloška Polica bo namenjena streljanju na četrti in peti stopnji, strelišče Bač streljanju od prve do pete stopnje (do ravni oddelka), strelski centri Vipava, Kranj in Maribor pa bodo namenjeni streljanju od prve do tretje sto-

pnje. Vsaka organizacijska enota bo imela še določeno število trenažerjev in simulatorjev. »Enota je trenutno v fazi vzpostavitve,« je poudaril praporščak.

Maja 2019 sta delovna skupina za opremljanje in infrastrukturno ureditev območja OS-VAD Postojna in preostalih strelišč ter začasna delovna skupina, v katero je bil vključen tudi Odsek za strelsko usposabljanje, pripravili Koncept obnove, razvoja in uporabe infrastrukture strelišč v Slovenski vojski za obdobje 2019–2032. Ta vsebuje izhodišča in cilje za zagotavljanje infrastrukture vojaških strelišč, v njem pa so načrtovane posamezne faze prenove ter gradnje. Opredeljuje tri časovna obdobja, pri čemer je prednostna naloga kratkoročno obdobje 2019–2023. Kot je poudaril praporščak Branko Ovijač, je Slovenska vojska v prejšnjem letu pridobila veliko sodobne tarčne opreme, za kar gre velika zaslug Oddelku za vojaško tehnologijo Direktorata za logistiko Ministrstva za obrambo. Cilj v Odseku za razvoj strel-

skega usposabljanja je, da leta 2020 pripravijo vse za vzpostavitev petih strelišč, na katerih bo omogočeno objektivno merjenje strelskih standardov z osebno oborožitvijo na tretji stopnji oziroma bo mogoče izvajanje streljanj skladno z Merili in postopki. S takšno razpršenostjo pripravljenih strelišč se bo razbremenilo strelišče Mlake, hkrati pa se bodo zmanjšale potrebe po transportu. Za takšen projekt je nujna nadgradnja obstoječih dvigovalcev tarč v sodoben tarčni sistem, ki zaznava zadetke in jih spremeni v računalniški zapis. Nadgradnja dvigovalcev tarč za pehotna orožja, ki jo je opravil tuji proizvajalec tarčnih sistemov, se je na strelišču Bloška Polica izkazala za primerno in zanesljivo. Na podlagi tega dejstva in naučenih lekcij ter razpoložljivih finančnih sredstev bodo dvigovalce tarč postopoma nadgradili na vseh streliščih.

»Strelišče Mlake že deluje in omogoča streljanje do tretje stopnje, za to stopnjo bo v začetku februarja pripravljeno tudi strelišče

STOPNJE STRELSKEGA USPOSABLJANJA

1., 2. STOPNJA

pripravljalna
in nadaljevalna
streljanja

3. STOPNJA

strelsko testiranje
posameznika ali
posadk

4. STOPNJA

prehod na bojna
streljanja

5. STOPNJA

bojna streljanja
in taktične
vaje z bojnim
streljanjem enot

Bač, marca pa še strelišče Bloška Polica, ki bo po odprtju strelišča Apače namenjeno četrti stopnji streljanja. Sledili bosta pripravi strelišč Crngrob in Pečovnik, predvidoma jeseni,« je pojasnil praporščak Branko Ovijač. Hkrati s pripravami pogojev za streljanja na tretji stopnji na omenjenih streliščih poteka priprava taktične študije za posamezno strelišče. »V študijah bomo opredelili, kako se strelišče prenove skladno z Merili in postopki. To pomeni, koliko tarčnih sistemov potrebujemo, kakšne bodo razdalje do ciljev, kakšno orožje se bo uporabljalo itn. Za zdaj sta pripravljene in podpisane taktične študije za strelišči Apače in Crngrob. Do sredine leta 2020 bo pripravljena taktična študija za Bloško Polico. Prenovljeno strelišče Crngrob bo opremljeno z različnimi lovci krogel, zato streljanja ne bodo imela nikakršnega vpliva na okolje z vidika onesnaževanja s težkimi kovinami. Tako bomo postali prvi tako imenovani zeleni strelski center v Evropi,« je načrte predstavil praporščak Ovijač in dodal, da je naslednji korak priprava gradbene ter tehnične dokumentacije, temu pa sledi gradnja.

V pripravi normativni akt s področja taktičnih vaj z bojnim streljanjem

V Odseku za strelsko usposabljanje se po besedah majorja Aleša Kesiča trenutno ukvarjajo še s podrobnejšo opredelitvijo streljanja na četrti in peti ravni oziroma s pripravo Navodila za načrtovanje, organizacijo, izvedbo in nadzor bojnih streljanj v SV. »Taktične vaje z bojnimi streljanji so najzahtevnejša in najnevarnejša oblika usposabljanja v miru ter pomenijo preizkus bojne pripravljenosti enote. Streljanja na četrti in peti stopnji so v obliki omejitev že opredeljena v predhodno predstavljenih normativnih aktih. Treba jih je še natančneje opredeliti z vidika načrtovanja, izvedbe in nadzora, prav tako pa določiti odgovornosti in kompetence posameznih nosilcev ter zagotoviti ustrezne programe vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Glede na to, da v Slovenski vojski sledimo britanskemu konceptu streljanj, bomo navodilo pripravili na podlagi dokumenta Britanske vojske (angl. Pamphlet 21). Zato se bomo pripadniki odseka udeležili tečaja v Veliki Britaniji, kar najbolj pa izkoristili tudi skupno usposabljanje s Kraljevimi marinci, ki je načrtovano v okviru vojaške vaje Zvezda Triglava,« je namen in načrt priprave novega dokumenta pojasnil major Aleš Kesič.

POTRESA NE MOREMO PREPREČITI, LAHKO PA SE NANJ PRIPRAVIMO

BESEDILO Anica Ferlin, URSZR

FOTO Bruno Toič in URSZR

S

lovenija leži na potresno ogroženem območju, še posebej hude posledice pa bi zaradi goste naseljenosti, dnevnih migracij, državnih

in gospodarskih ustanov ter križišč različne infrastrukture imel potres z intenziteto VII-VIII po evropski potresni lestvici (EMS) v osrednji Sloveniji. Glede na takšen scenarij in državno oceno tveganj za nesreče (verzija 2.0, 2018) bi bilo lahko v potresu prizadetih kar 32 osrednjeslovenskih občin, v katerih bi bilo posledicam potresa izpostavljenih 600.000 ljudi. Več kot 60.000 bi jih ostalo brez strehe nad glavo, saj bi se več kot 100 stavb porušilo, okoli 5000 stavb pa za bivanje ne bi bilo več primernih in bi jih bilo treba obnoviti. Hkrati bi bili prizadeti številni objekti prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture. Zaradi sicer srednje potresne nevarnosti, vendar precej visoke ranljivosti zaradi potresno neodpornih in neustreznih stavb ter visoke stopnje ogroženosti, ki izhaja iz razmerja med mogočimi posledicami potresa in zmožnostjo države za odziv, se je na možnost potresa v Republiki Sloveniji treba pripraviti. Povečati je treba pripravljenost, načrtovati odziv, krepiti zmogljivosti in opremo ter se usposabljalati in vaditi, s čimer se večja tudi odpornost države ter družbe na posledice potresa.

Lani izvedli dve delavnici

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje od začetka leta 2019 do konca leta 2020 v sodelovanju s konzorcijskimi part-

Na praktični vaji #SIQUAKE2020 bodo maja preverjali ukrepanje ob rušilnem potresu v osrednji Sloveniji.

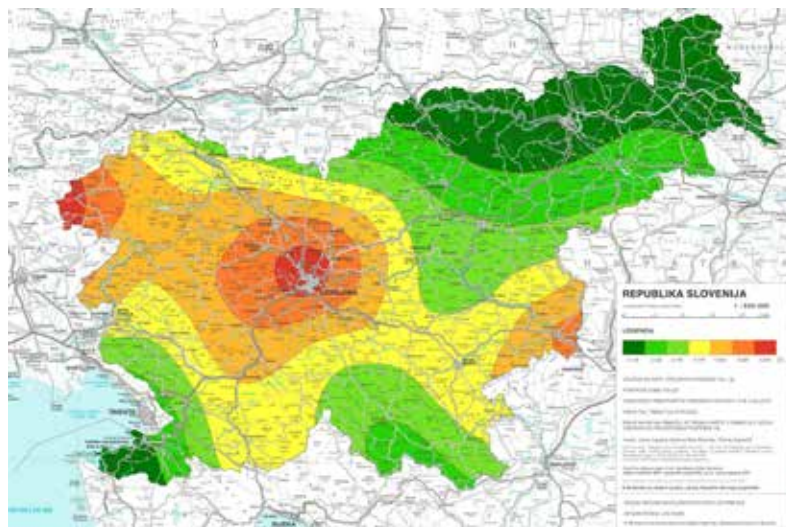
nerji, Mestno občino Ljubljana, nemško Zvezno agencijo za tehnično reševanje (THW), Civilno zaščito hrvaškega ministrstva za notranje zadeve in italijanskim Oddelkom za civilno zaščito, izvaja projekt Praktična vaja civilne zaščite #SIQUAKE2020. Namen projekta je povečati pripravljenost ter sposobnost odzivanja sistema zaščite in reševanja v Republiki Slo-

veniji ter mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite ob potresu v osrednji Sloveniji s številnimi aktivnostmi in dogodki. V začetku februarja 2019 je po tem, ko je financiranje projekta odobrila Evropska unija, v Bruslju potekal sestanek s predstavniki Evropske komisije, Generalnega direktorata za civilno zaščito in operacije humanitarne pomoči (DG ECHO). Na sestanku sta bili poudarjeni ambicioznost projekta in potreba po njegovi promociji, dogovorjeni so bili tudi pravni, finančni in drugi dejavniki projekta. Še isti mesec je bil na Brdu pri Kranju uvodni sestanek konzorcijskih partnerjev, na katerem sta bila določena terminski in vsebinski načrt za izvedbo projektnih aktivnosti. Pomlad je bila z oblikovanjem projektnega logotipa in celostne grafične podobe, vzpostavitev spletne strani, pripravo tiskovin ter snemanjem videovsebin namenjena promocijskim aktivnostim in aktivnostim za ozaveščanje širše javnosti. Zbrano videogradivo se nanaša na izkušnje v povezavi s potresi in ravnanje pred potresom, med njim ter po njem. Pri njegovem nastanku so sodelovali učenci OŠ Riharda Jakopiča, prebivalci in člani štabov Civilne

zaščite iz potresno ogroženega ter največkrat prizadetega Posočja, nosilci javnih politik in strokovnjaki s področja gradbeništva ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Vsebinsko sta popestrila kinologa s svojima štirinožnima prijateljskima. Hkrati je lansko pomlad Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje podpirala projektna partnerja, Zvezno agencijo za tehnično reševanje in Mestno občino Ljubljano, ki sta junija 2019 v Ljubljani organizirali dvodnevno delavnico za vzpostavitev množičnih zatočišč. Na delavnici so predstavniki organizacij, ki sodelujejo pri zagotavljanju množičnih zatočišč v Sloveniji, Italiji, Nemčiji in na Hrvaškem, dobili vpogled v izkušnje tujih strokovnjakov ter spoznavali usmeritve pri upravljanju množičnih zatočišč. Te so bile oblikovane v okviru leta 2016 izvedenega projekta MaSC (Mass Shelter Capabilities), pri katerem je sodelovala tudi nemška Zvezna agencija za tehnično reševanje. Za potrebe delavnice za zagotavljanje množičnih zatočišč in nadaljnje usposabljanje na tem področju je bil pripravljen tudi slovenski prevod usmeritev s celovitimi navodili in orodji v obliki pregled-

Zemljevid potresne ogroženosti Slovenije

Udeleženci lanske delavnice na temo množičnih zatočišč so dobili vpogled v izkušnje tujih strokovnjakov.

nic, vprašalnikov, ocenjevalnih obrazcev ter shem za sprejemanje utemeljenih odločitev o vzpostavitvi in upravljanju množičnih zatočišč po nesrečah. V drugi polovici leta 2019 so se projektne aktivnosti še stopnjevale z več izvedenimi strokovnimi dogodki. Septembra je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v Ljubljani organizirala dvodnevno delavnico na temo podpore države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravni ali drugi nesreči v Republiki Sloveniji. Delavnice, ki je temeljila na predstavitvi koncepta podpore države gostiteljice in razpravi o praktičnem uresničevanju postopkov zaprosanja ter sprejema pomoči, so se udeležili predstavniki državnih organov in drugih ustanov, ki so v Sloveniji skladno s postopkovnikom Podpora države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v Republiki Sloveniji odgovorni za njegovo izvedbo. Na delavnici je bil preizkušen postopkovnik, prepoznane so bile najpomembnejše aktivnosti v vseh fazah sprejema mednarodne pomoči po vseh pristojnih sektorjih oziroma resorjih ter so bila oblikovana priporočila za dopolnitev postopkovnika. Ob tem je delavnica še okrepila poznavanje delovanja mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite in razvijanja medresorskega sodelovanja, ki je ob zaprosilu za mednarodno pomoč zelo pomembno.

Priprave in štabna vaja

Lansko jesen so sledile aktivnosti za dva najpomembnejša dogodka v okviru projekta #SIQUAKE2020, to sta štabna in praktična vaja. Novembra 2019 je bila torej organizirana začetna načrtovalska konferenca #SIQUAKE2020, namenjena predstavnikom organizacij in reševalnih enot iz Slovenije, ki bodo sodelovale na štabni in praktični vaji, ter predstavnikom tujih organizacij in enot, ki bodo prav tako vključene v praktično vajo. Namen tridnevne konference je bil pridobiti informacije o obliki in obsegu predvidene vključenosti slovenskih ter tujih udeležencev v vaji, kar je predstavljalo okvir za nadaljnje načrtovanje vaj. Po začetni načrtovalski konferenci je bila decembra za predstavnike državnih organov in občin, ki bodo sodelovali na februarjski štabni vaji, izvedena še dodatna predstavitev njenega koncepta. Pred štabno vajo bodo vadbenci preverili svojo ranljivost, zagotovljene nadomestne lokacije, pogoje za delo in razpoložljivost osebja ob potresu v osrednji Sloveniji ter rezultate predstavili na sklepnih pripravah pred to vajo. Od 4. do 7. februarja bo nato potekala štabna vaja, ki z ugotavljanjem posledic potresa in oblikovanjem ustreznega odziva nanj na teoretični ravni ter pripravo zaprosila Vlade Republike Slovenije za mednarodno pomoč in aktivacijo mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite predstavlja pripravo na praktično vajo. V štabno vajo bodo vključeni lokalna skupnost z 32 občinami, Vlada Republike Slovenije, ministrstva, vladne službe, agencije, državna podjetja in zavodi, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, poveljniki in štabi Civilne zaščite na vseh ravneh ter štabi oziroma centri za obveščanje v državah članicah mehanizma. Vadbenci bodo preverjali ustreznost načrtov zaščite in reševanja ter izvajanja svoje dejavnosti, postopkov mehanizma, učinkovitost usklajevanja mednarodnega odziva na nesrečo in ukrepov izvajanja podpore države gostiteljice ob sprejemu mednarodne pomoči.

Praktična vaja #SIQUAKE2020

Pred praktično vajo bodo marca izvedene sklepne priprave nanjo. Vaja bo nato potekala med 25. in 29. majem v Ljubljani, Logatcu in na Vrhniki ter predvideva, da je osrednjo Slovenijo v zgodnjih jutranjih urah prizadel potres z intenziteto VII-VIII po evropski potresni lestvici. Skladno s tem bo v osrednjem

Delavnice na temo podpore države gostiteljice septembra 2019 so se udeležili predstavniki državnih organov in ustanov, ki so odgovorni za izvajanje podpore mednarodne pomoči.

in severnem delu Ljubljane, Logatcu ter na Vrhniki pripravljenih več delovišč, ki bodo simulirala posledice rušilnega potresa in na katerih bodo delovali različni reševalci iz Slovenije ter tujine. Na vaji bo sodelovalo več kot 800 udeležencev iz šestih držav, in sicer poveljniki, namestniki poveljnikov Civilne zaščite ter štabi Civilne zaščite na lokalni, regijski in državni ravni, pripadniki Civilne zaščite, gasilci, enota za iskanje in reševanje iz ruševin (USAR), kinologi, taborniki, skavti, Rdeči križ Slovenije, Policija in Slovenska vojska ter tuje enote za ocenjevanje poškodovanosti, podpiranje poškodovanih stavb, zagotavljanje inženirskih rešitev in začasne namestitve, za prečiščevanje vode, nujno medicinsko pomoč, sodelovala pa bo tudi enota Evropske

unije za oceno stanja in koordinacijo (EU-CPT). Vadbenci bodo ocenjevali stanje in poškodovanost objektov, prepoznali potrebe in prednostne naloge, vadili postopke iskanja ter reševanja iz porušenih ali poškodovanih objektov, podpiranja in stabilizacije poškodovanih stavb, nujne medicinske pomoči, izvajanja sistema podpore države gostiteljice ter zagotavljanja začasnih množičnih zatočišč za prizadeto prebivalstvo. V vajo bo na različnih deloviščih vključenih tudi okoli 200 igralcev vlog, potek aktivnosti pa bo spremljalo približno 150 opazovalcev iz držav članic mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite in visokih gostov iz Evropske komisije, držav konzorcijskih partnerjev in drugih sodelujočih držav. Cilj vaje je ugotavljanje primernosti vsebine načrtov zaščite in reševanja za potres ter normativ-nopravnih podlag, vzpostavitev zavedanja o potresni ranljivosti stavb, infrastrukture in preostalega okolja ter o morebitnih posledicah potresa in zmožnostih njihovega obvladovanja, potrebnih finančnih ter drugih virih, potrebi po usklajevanju in sodelovanju med različnimi ravni upravljanja ter akterji na strateški in operativni ravni. Prav tako želijo z vajo preizkusiti postopke mehanizma Evropske unije na področju civilne zaščite in mednarodnega odziva z vključevanjem različnih modulov ter drugih odzivnih zmožljivosti v nacionalni odziv na potres v osrednji Sloveniji, vključno z zagotavljanjem podpore države gostiteljice mednarodni pomoči.

Projekt bo končan konec leta

Projekt bo končan konec leta 2020, pred tem pa bo organizirana še zaključna konferenca, na kateri bodo predstavljeni preliminarne sklepi teoretične in praktične vaje. V okviru projekta se bodo med letom 2020 izvajale aktivnosti za ozaveščanje širše javnosti, s poudarkom na ozaveščanju prebivalcev v osrednji Sloveniji o potrebnih preventivnih ukrepih pred potresom ter o ravnanju med potresom in po njem. Z aktivnostmi, izvedenimi med celotnim projektom, želimo zvišati pripravljenost in odzivne zmožnosti akterjev, ki ob potresu izvajajo naloge zaščite in reševanja, hkrati pa tudi zavedanje prebivalstva o potresni ogroženosti ter ranljivosti in mogočih posledicah potresa. Tega ni mogoče niti natančno napovedati niti preprečiti, zato se moramo na potres dobro pripraviti, s čimer se zmanjšajo njegove morebitne posledice.

BELA KNJIGA O OBRAMBI REPUBLIKE SLOVENIJE

POVZETEK

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

2020

Kaj je Bela knjiga o obrambi Republike Slovenije?

Bela knjiga je strateški dokument, ki predstavlja vizijo dolgoročnega razvoja in delovanja obrambnega sistema Republike Slovenije do leta 2035.

Obrambni sistem Republike Slovenije bo podpiral trajne in strateške nacionalne interese, ki bodo omogočili ustvarjanje varnega okolja kot pogoja za razvoj blaginje države, družbe in državljanov.

Kakšne so sodobne grožnje?

Sodobne grožnje so postale kompleksnejše in ne predstavljajo samo konvencionalnih vojaških groženj, temveč se pogosto pojavljajo v drugačnih oblikah.

Obrambni sistem Republike Slovenije je sestavljen iz vojaške in civilne obrambe. Slovenska vojska je nosilka vojaške obrambe.

Kaj je poslanstvo Slovenske vojske?

Poslanstvo Slovenske vojske je samostojno in v sodelovanju z zavezniki odvrčati vojaške grožnje Republiki Sloveniji ter prispevati k mednarodnemu miru in stabilnosti v mejah zavezništva in zunaj njih. Ob vojaški agresiji Slovenska vojska samostojno in v sodelovanju z zavezniki izvaja vojaško obrambo Republike Slovenije.

Največji izzivi na področju razvoja obrambnega sistema so:

- doseganje kadrovskega obsega Slovenske vojske,
- dokončanje profesionalizacije Slovenske vojske,
- nadaljevanje modernizacije obrambnega sistema,
- ustrezno financiranje delovanja in razvoja obrambnega sistema.

Bela knjiga opredeljuje 20 najpomembnejših ukrepov

ter priporoča smernice za pripravo planskih in izvedbenih dokumentov, ki bodo podrobneje določili najpomembnejše cilje na področju obrambe.

Bela knjiga o obrambi Republike Slovenije
je dostopna na spletnem naslovu:

<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/>

VIZIJA OBRAMBNEGA SISTEMA

Razvoj obrambnega sistema bo temeljil na dveh ključnih predpostavkah:

- za ustrezno organizirano in pripravljeno nacionalno obrambo Republike Slovenije so nujna prizadevanja celotne države in družbe,
- nacionalna obramba Republike Slovenije je tesno povezana s kolektivno obrambo v okviru Nata in vzajemno pomočjo znotraj Evropske unije.

Z ambiciozno in predvidljivo ravno obrambnih izdatkov bo Republika Slovenija dolgoročno zagotavljala kadrovske, finančne in materialne vire za kontinuirano posodabljanje obrambnega sistema ter razvoj obrambnih zmogljivosti.

KOMPLEKSNO, SOODVISNO IN NEPREDVIDLJIVO VARNOSTNO OKOLJE

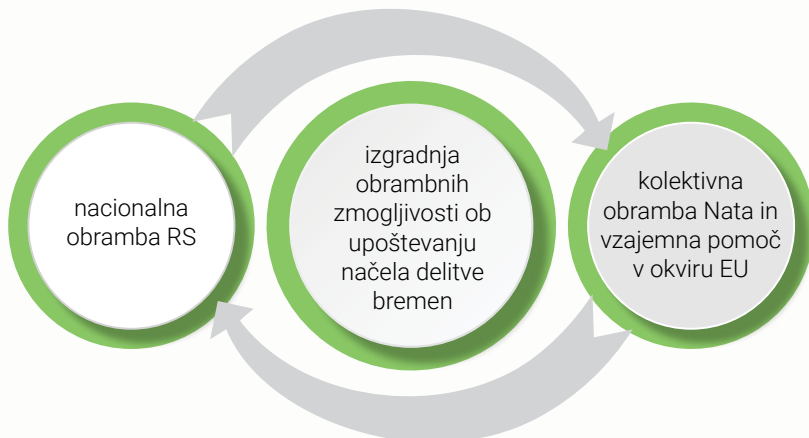

Republika Slovenija je globalno in regionalno odgovorna in solidarna država, ki si prizadeva za krepitev miru, varnosti in stabilnosti, spoštovanje človekovih pravic in mednarodnega prava, preprečevanje konfliktov ter skupno spoprijemanje z globalnimi varnostnimi izzivi.

OBRAMBNO-VARNOSTNA POLITIKA

Trajni življenjski in strateški interesi Republike Slovenije:

- ohranitev neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske celovitosti države,
- ohranitev nacionalne identitete, kulture in samobitnosti slovenskega naroda,
- priznavanje in spoštovanje nedotakljivosti njenih mednarodno priznanih meja in državnega območja,
- delovanje demokratičnega parlamentarnega političnega sistema,
- spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- krepitev pravne in socialne države,
- blaginja prebivalcev in celovit razvoj družbe,
- zaščita življenja in visoka stopnja vseh oblik varnosti prebivalcev,
- zaščita pravic in razvoj slovenske avtohtone narodne skupnosti v sosednjih državah,
- mir, varnost in stabilnost v svetu ter ohranitev okolja in naravnih virov Republike Slovenije.

Odzivna in učinkovita nacionalna obramba predstavlja temelj suverene države pri zagotavljanju varnosti in obrambe.

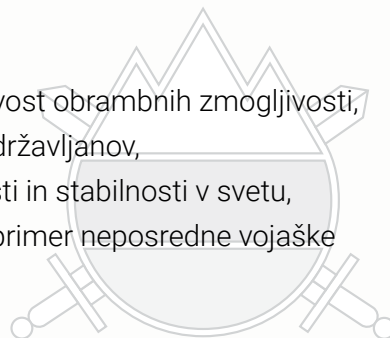
Predvidena rast deleža obrambnih izdatkov za krepitev obrambne sposobnosti Republike Slovenije

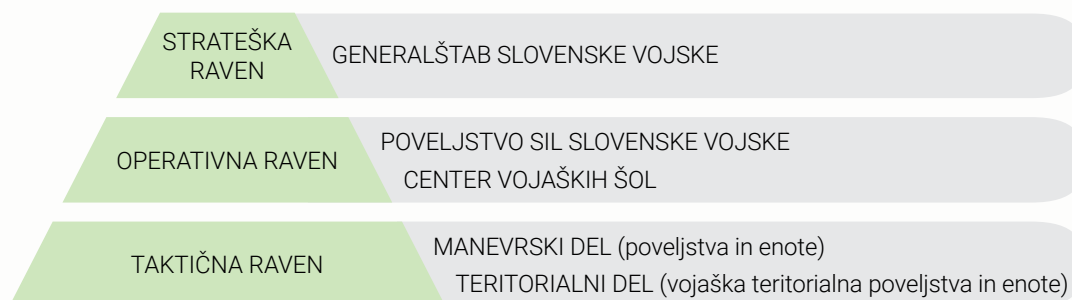
VIZIJA RAZVOJA SLOVENSKE VOJSKE

Slovenska vojska bo:

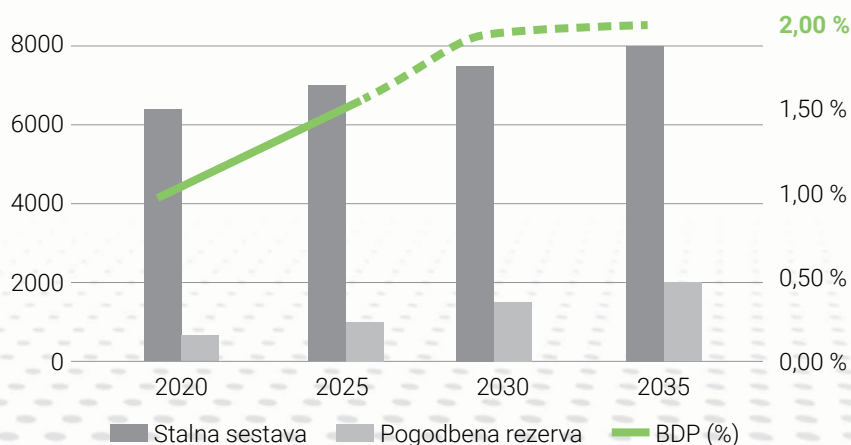
- razvijala potrebne in učinkovite vojaške zmogljivosti,
- krepila sposobnost, pripravljenost, odpornost in vzdržljivost obrambnih zmogljivosti,
- sodelovala pri zagotavljanju celovite varnosti države in državljanov,
- sodelovala pri ohranjanju ali vzpostavljanju miru, varnosti in stabilnosti v svetu,
- vzpostavljala pogoje za naraščanje svojega obsega za primer neposredne vojaške ogroženosti države,
- krepila povezanost in sodelovanje z lokalnim okoljem.

STRUKTURA SLOVENSKE VOJSKE

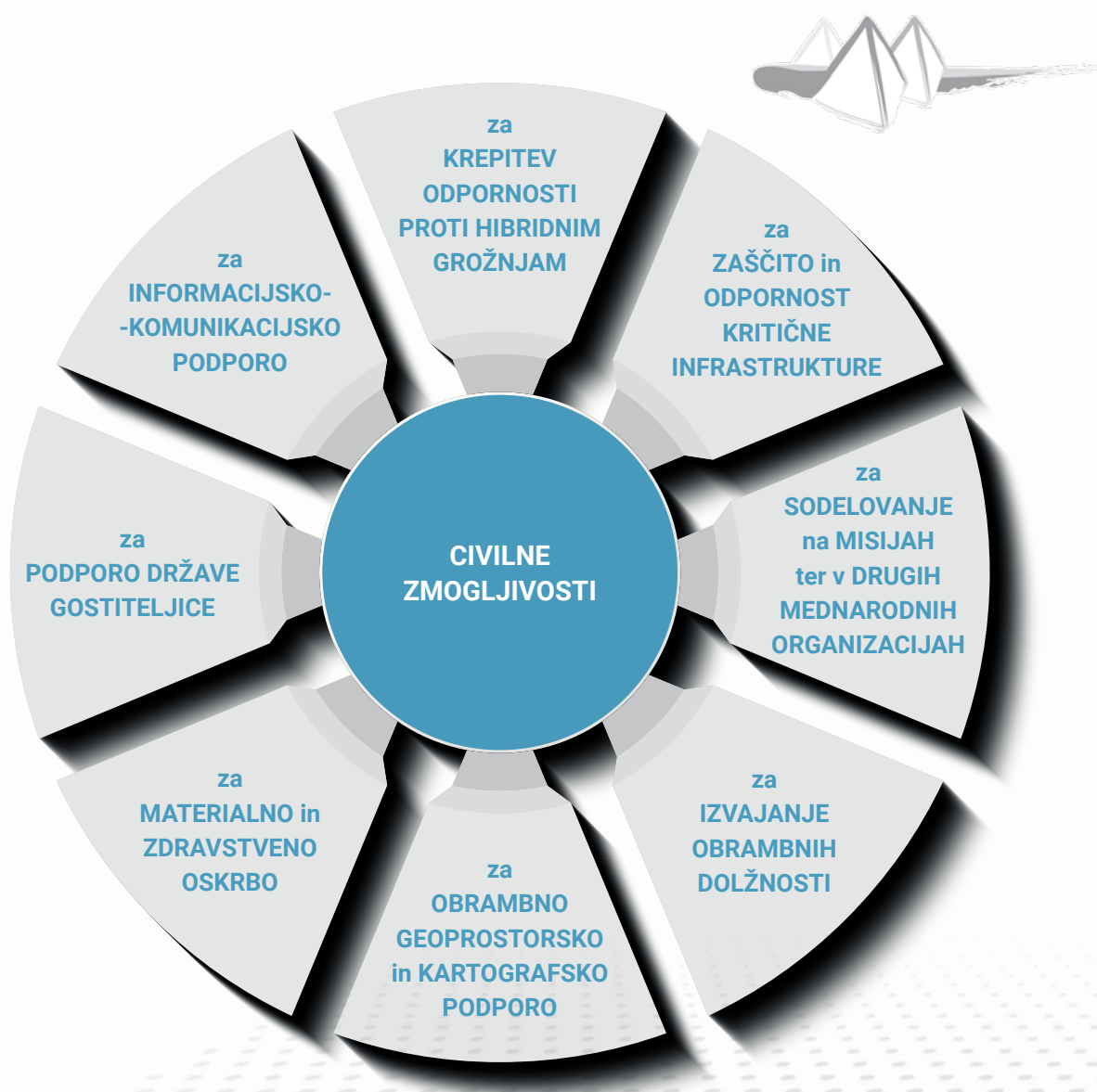
CILJNI OBSEG PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE IN DELEŽ OBRAMBNIH IZDATKOV BDP

Kadrovski in finančni viri so temeljni pogoj za razvoj zmogljivosti Slovenske vojske.

CIVILNA OBRAMBA

Civilna obramba je gradnik odpornosti države in družbe, ki zagotavlja pogoje za neprekinjeno delovanje oblasti, storitev in celotnega obrambnega sistema Republike Slovenije ter izvaja podporo Slovenski vojski in zavezniškim silam.

ODPORNOST PROTI HIBRIDNIM GROŽNJAM

KOMPLEKSNOST IN VEČDIMENZIONALNOST HIBRIDNIH GROŽENJ

Poseben izziv za obrambo države predstavljajo hibridne grožnje, katerih negativen učinek se je zaradi razvoja in uporabe novih tehnologij ter usklajenega delovanja različnih akterjev precej povečal.

Skladno s prizadevanji Nata in Evropske unije za krepitev odpornosti za soočanje s hibridnimi grožnjami se bodo z vidika celovitega naslavljanja hibridnih groženj komplementarno oblikovale in izvajale nacionalne rešitve in aktivnosti. Okrepilo se bo situacijsko zavedanje in razvile se bodo koordinacijske in druge zmogljivosti za prepoznavanje ter odzivanje na hibridne grožnje, s poudarkom na krepitvi odpornosti države in družbe.

KIBERNETSKA VARNOST

Ključna cilja kibernetске varnosti bosta razvoj zmogljivosti za zaščito obrambnih komunikacijsko-informacijskih sistemov in odzivanje na kibernetске grožnje z oblikovanjem odzivnega sistema upravljanja in vodenja, politik in organizacijske strukture, uveljavljanjem naprednih tehnologij, razvojem ustreznih veščin, znanja, usposobljenosti in ozaveščenosti ter krepitvijo sodelovanja z nacionalnimi in mednarodnimi akterji.

GLAVNI UKREPI

20

SPREMEMBE OBRAMBNE ZAKONODAJE

KREPITEV CIVILNE OBRAMBE in pripravljenosti

Uveljavitev teritorialne organiziranosti
Slovenske vojske in **VEČJE
POVEZANOSTI** z lokalnim okoljem

OBRAMBA PRED HIBRIDNIMI GROŽNJAMI s celovito in enotno koordinacijo

Okrepitev sodelovanja med
akterji na področju **KRITIČNE
INFRASTRUKTURE**

Nadgradnja vojaškega **USPOSABLJANJA IN IZOBRAŽEVANJA**

Preučitev drugačnih načinov
POPOLNJEVANJA Slovenske vojske

Uporaba **SKUPNIH NABAV**
vojaške opreme in oborožitve
v okviru Evropske unije in Nata
ter medvladnih sporazumov

Nadgradnja **STRATEŠKEGA KOMUNICIRANJA**

Uvedba **NAPREDNIH
RAČUNALNIŠKIH IN
KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJ**

POVEČANJE OBRAMBNIH IZDATKOV

Vzpostavitev pogojev za
**URESNIČEVANJE CILJEV
VOJAŠKE STRATEŠKE REZERVE**

Preoblikovanje koncepta
POGODBENE REZERVNE SESTAVE

Zagotovitev **SITUACIJSKEGA
ZAVEDANJA** in analitične
presoje hibridnih groženj

Nadgradnja ukrepov **KRIZNEGA
ODZIVANJA** in odzivnosti
na nacionalnih vajah

IZBOLJŠAVA STATUSA PRIPADNIKOV Slovenske vojske

Zakonske rešitve za izvajanje
ključnih projektov **OPREMLJANJA**
Slovenske vojske

Krepitev **SODELOVANJA Z
JAVNIM IZOBRAŽEVALNIM
SISTEMOM** in podpora
pri vsebinah državljanske vzgoje

Posodobitev normativnih
rešitev zmogljivosti in procesov
**OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNE
DEJAVNOSTI** na
obrambnem področju

Izgradnja celovitega sistema
upravljanja **KIBERNETSKE
OBRAMBE**

VOJAŠKO LETALSTVO BOGATEJŠE ZA TRI PILOTE

BESEDILO IN FOTO Marko Pišlar

V

petek, 10. januarja, so v Vojašnici Jerneja Molana v Cerkljah ob Krki s slovesnim postrojem pripadnikov 15. polka vojaškega letalstva zaznamovali dan slovenskega vojaškega letalstva, ki ga praznujemo v spomin na prvi bojni polet pilotov ljubljanske letalske stotnije 12. januarja 1919 na Koroško. Slovesnosti ob dnevu slovenskega vojaškega letalstva so se udeležili pripadniki poveljstev in enot SV, upokojeni pripadniki in župani posavskih občin ter predstavniki okoliških lokalnih skupnosti.

Danes je vojaško letalstvo del 15. polka, ki ga sestavlja šest enot.

Vaja Jadranski udar 2020 bo osrednja vaja SV

Poveljnik 15. polka podpolkovnik Janez Gaube je v svojem pozdravnem nagovoru najprej spomnil, da sta preteklo leto slovensko letalstvo zaznamovali dve jubilejni obletnici, in sicer 110 let od prvega poleta Edvarda Rusjana z doma izdelanim letalom Eda 1 in 100 let od prvega bojnega poleta pilotov ljubljanske letalske stotnije. Poudaril je, da imamo Slovenci bogato vojaško letalsko tradicijo, na kar smo lahko ponosni. Vojaško letalstvo v samostojni državi Sloveniji ima po njegovi oceni zavidljive izkušnje, ki so jih začeli pridobivati pred 28 leti s prebegom pilotov majorja Jožeta Kalana in letalskega tehnika praporščaka Bogomirja Šuštarja, ki sta s helikopterjem Gazela poletela iz mari-borske vojašnice v vrste slovenske Teritorialne

Podpolkovnik Gaube je poudaril, da pripadniki polka vojaške naloge opravljajo združeno, profesionalno in kakovostno.

obrambe. Danes je vojaško letalstvo sestavni del 15. polka vojaškega letalstva, sestavlja pa ga šest enot, in sicer 151. helikopterska eskadrilja, 152. letalska eskadrilja, 153. letalskotehnična eskadrilja, Letalska šola, 107. letalska baza ter 16. center za nadzor in kontrolo zračnega prostora. Podpolkovnik Gaube je razložil, da pripadniki polka svoje naloge opravljajo združeno, profesionalno in kakovostno. Poleg izvajanja veliko različnih vojaških nalog je enota nepogrešljiva tudi pri reševanju človeških življenj. To njeni pripadniki dokazujejo iz ure v uro in iz dneva v dan. Leta 2019 so opravili največ reševanj do zdaj, kar 733. Število reševanj se je povečalo tako na dnevni kot mesečni

ravni, samo v enem dnevu so opravili kar osem in v enem mesecu 114 helikopterskih intervencij. Po skoraj petih letih sodelovanja z zavodom za presaditev človeških organov in tkiv Slovenija transplant so dežurne posadke 152. letalske eskadrilje z letalom Falcon do danes izvedle 56 prevozov. Poleg tega letalstvo SV zagotavlja tudi helikopter s posadko v podporo policiji pri varovanju in nadzoru državne meje. Lani so domači in mednarodni javnosti pokazali, da je Slovenska vojska enakopravna partnerica za vezništva, saj so na letališču v Cerkljah ob Krki za potrebe regijskih vaj več mesecev zagotavljali logistično in letalsko podporo ter zaščito sil v okviru podpore države gostiteljice. Podpolkovnik Gaube je poudaril, da so na prvi pogled nedosegljive cilje dosegli z znanjem, izkušnjami, strokovnostjo, vestnim delom, vztrajnostjo in medsebojnim sodelovanjem ter nalogo opravili z odliko. Letos pa bo za 15. polk ena izmed prednostnih nalog izvedba mednarodne vojaške vaje Jadranski udar, ki bo že devetič potekala v

Izročitev letalskih krilc trem novim vojaškim pilotom

S podelitvijo priznanj in zahval so se zahvalili tistim, ki so prispevali k povečanju ugleda vojaškega letalstva.

Sloveniji. Prav ta vaja bo tudi osrednja vaja Slovenske vojske in bo v začetku junija potekala na širšem območju Republike Slovenije v sodelovanju z zavezniškimi državami. »Kot vojaški pilot Slovenske vojske in poveljnik 15. polka vojaškega letalstva si želim in si bom po svojih najboljših močeh prizadeval, da bi v bližnji prihodnosti posodobili letalsko floto in jo izpopolnili z novimi letali ter helikopterji,« je še dodal poveljnik 15. polka vojaškega letalstva in na koncu čestital vsem pripadnikom ob njihovem prazniku v želji, da bi svojo poklicno kariero še naprej gradili z velikim pogumom ter odločnostjo.

Vojaška organizacija temelji na zgodovini, dediščini in tradiciji

Osrednji govorec na slovesnosti namestnik poveljnika sil SV brigadir Franc Koračin je v uvodnih besedah spomnil na praznovanje 100. obletnice slovenskega vojaškega letalstva, ki je lahko v ponos vsem pripadnikom 15. polka vojaškega letalstva. Meni, da

so za vojaško organizacijo bistvene njene zgodovina, dediščina in tradicija. Namestnik poveljnika sil SV je v nadaljevanju na kratko povzel glavne naloge in poslanstvo enot 15. polka, ob tem pa posebej poudaril, da so vse pomembnejše nacionalne in mednarodne vojaške vaje v velikem obsegu vključevale prav delovanje enot 15. polka vojaškega letalstva, vse od taktičnega zračnega premika do zagotavljanja bližnje zračne podpore v bojnem delovanju manevrske enote ter izvajanja nalog države gostiteljice na ozemlju Slovenije. Spomnil je, da je v preteklem letu Slovenska vojska vključila večji del svojih zmogljivosti v izvedbo regijskih vaj, pri katerih je bila podpora pripadnikov polka neprecenljiva. Ob tem je omenil tudi njihove obveznosti pri nalogah iskanja in reševanja ter nalogah v okviru nacionalnega sistema zaščite, reševanja in pomoči. Dejal je, da leto, v katerem smo komaj vstopili, za pripadnike vojaškega letalstva ne bo nič manj obremenjujoče, saj bodo poleg vseh navedenih nalog letos nosilci osrednje mednarodne vojaške vaje Jadranski udar 2020. »Zagotavljam vam, da bodo vse enote znotraj sil Slovenske vojske na vsak način zagotovile nujno podporo pri tem pomembnem dogodku, vendar boste največ odgovornosti prevzeli prav vi. Zaupam in verjamem, da bomo tudi tokrat skupaj uspešni,« je še sklenil brigadir Koračin in se ob prazniku zahvalil vsem za njihov trud in prispevek pri uresničevanju skupnih nalog.

Letalska krilca trem novim pilotom SV

Slovenska vojska je ob letošnjem prazniku slovenskega vojaškega letalstva postala bogatejša za tri operativne pilote, ki so uspešno končali usposabljanje v Letalski šoli Slovenske vojske in bodo kmalu prevzeli naloge v njenih operativnih letalskih enotah. Ob tej priložnosti je poveljnik 15. polka podpolkovnik Gaube v spremstvu namestnika poveljnika sil SV novim pilotom, in sicer poročnikom Klemnu Brovču, Sašu Šebuku in Žigi Tomazinu, izročil letalska krilca, poseben letalski znak. Nato pa so se s podelitvijo priznanj in zahval 15. polka vojaškega letalstva zahvalili tistim, ki so prispevali k povečanju ugleda Slovenske vojske in vojaškega letalstva. Slovesnost so z glasbo popestrili člani kvinteta Orkestra Slovenske vojske in učenci Osnovne šole Cerklje ob Krki, ki so zapeli himno Republike Slovenije in skladbo Vse se lahko zgodi.

733 reševanj
so opravili
leta 2019,
kar je
največ do
zdaj.

POVELJSTVO SIL PRAZNUJE SVOJ DAN

BESEDILLO Petra Miklaužič

FOTO Bruno Toič

Z

ačetek leta je zaznamovala slovesnost ob dnevu Poveljstva sil, ki ga Slovenska vojska praznuje vsako leto 6. januarja. Pripadnice in

pripadniki PSSV so se ta dan zbrali na postroju v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki, kjer je potekala prireditev s podelitvijo priznanj najboljšim posameznicam in posameznikom ter enotam. Ob tej priložnosti so zbrane nagovorili župan Občine Vrhnika Daniel Cukjati, poveljnik sil brigadir Milan Žurman in načelnica Generalštaba Slovenske vojske generalmajorka Alenka Ermenc.

Uspešno sodelovanje z občino Vrhnika

Župan Občine Vrhnika Daniel Cukjati je na začetku izpostavil, da je Vrhnika že od nekdaj znana kot vojaško središče ter da je sodelovanje med vojsko in lokalnim okoljem že več let zelo uspešno. »Z veseljem lahko povem, da se je dobro sodelovanje ohranilo vse do danes. Slovenski vojski želim, da se v vrhniški občini še naprej razvija,« so bile besede župana, ki je ob tej priložnosti pripadnicam in pripadnikom Vojašnice Ivana Cankarja zaželel vse dobro v letu 2020.

Poveljstvo sil zagotavlja stalno pripravljenost od leta 2017

Slovenska vojska je skozi različna obdobja doživljala transformacije in reorganizacije ter nazadnje spoznala, da je operativno poveljstvo nujno. Zato je bilo leta 2017 znova vzpostavljeno Poveljstvo sil SV, ki zagotavlja stalno pripravljenost za učinkovito delovanje ter podpira državne organe v sistemu zaščite

Pripadniki PSSV so se zbrali na postroju v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki.

in reševanja. Na slovesnosti ob dnevu Poveljstva sil Slovenske vojske je poveljnik sil brigadir Milan Žurman izpostavil, da se veseli prihodnjih izzivov, saj bo letos prvič v zgodovini Poveljstvo sil SV doseglo končne operativne zmogljivosti. Glede na preteklo leto je pohvalil pripadnice in pripadnike ter njihove vrhunsko opravljene naloge, na katere so lahko izjemno ponosni. Uspehe poveljnik sil pripisuje dobremu medsebojnemu sodelovanju, komunikaciji, profesionalnosti in predanosti. S svojim delovanjem bodo leta 2020 razvijali veščine voditeljstva in močne time ter enote. Individualno in kolektivno se bodo usposabljali za naloge doma in v tujini, izboljšali tehnično in taktično znanje ter več pozornosti posvetili vzdrževanju materialnih sredstev in infrastrukture.

»Z nagrajevanjem dela izboljšujemo uspehe«

Po podelitvi priznanj najboljšim posameznicam in posameznikom ter enotam PSSV je

zbrane nagovorila načelnica Generalštaba Slovenske vojske generalmajorka Alenka Ermenc ter najprej čestitala prejemnicam in prejemnikom. »Poveljstvo sil je osrednje poveljstvo Slovenske vojske, ki skrbi za najbolj dinamične in najzahtevnejše naloge Slovenske vojske. V preteklem letu je bilo Poveljstvo sil SV zelo uspešno,« je z zadovoljstvom povedala načelnica. Navedla je še nekaj njihovih uspehov: »Izvedli ste 28 vojaških vaj in tako dosegli pomemben cilj, preizkusili ste načrte postopnega odzivanja zveze Nato. Ves čas ste skrbno in učinkovito organizirali napotitve ter zagotavljali podporo Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in na misijah ter uspešno sodelovali s policijo pri zagotavljanju varovanja državne meje.« Za kakovostno opravljene naloge se jim je iskreno zahvalila in izpostavila, da je doseganje vrhunske ravni proces, in ne dogodek. »Drži, da so naše vrste strnjene in da moramo biti vedno bolj profesionalni, saj želimo ohraniti bistvo vojaškega poklica. Nanj marsikaj vpliva, vendar smo eden najpomembnejših de-

Podelitev priznanj najboljšim posameznicam in posameznikom ter enotam ▼

Prihod zastavnega oddelka Poveljstva sil SV ▼

javnikov prav mi,« je pripadnice in pripadnike PSSV nagovorila načelnica. Poudarila je še, da se najboljši ne zanašajo na srečo in da si je mogoče le s predanostjo ter delom odpreti pot med uspešne. Dodala je, da disciplina prevlada nad nadarjenostjo, in čeprav je po njenem mnenju lahko odrekanje povprečnosti naporno, je prav to nujno za doseganje odličnih rezultatov. »Z nagrajevanjem dela izboljšujemo uspehe,« so bile besede načelnice. Poudarila je, da bodo naloge, ki jih izvajajo za domovino in državljane, opravljene bolje, če bodo pri tem skrbeli za dobre medsebojne odnose in si pomagali.

Slovenska vojska je dobro pripravljena

V nadaljevanju je napovedala, da bo leto 2020 polno obveznosti. Z veliko izzivi iz preteklega obdobja so se v Poveljstvu sil SV uspešno spoprijeli, kar jih je okrepilo in so

**Generalmajorka
Ermenc je
poudarila, da bodo
naloge opravljene
bolje, če bodo pri
tem skrbeli za
dobre medsebojne
odnose in si
pomagali.**

zdaj bolje opremljeni ter bolj povezani. Na področju sodelovanja s civilnim okoljem so dosegli pozitivne rezultate in želijo, da bi bila povezanost z državljanke in državljani še trdnjša. Načelnica GŠSV je izpostavila, da mednarodni varnostni trendi po svetu kažejo, da so za zagotavljanje mednarodnega miru oborožene sile vedno bolj nujne, hkrati pa se novodobne grožnje močno spreminjajo in od oboroženih sil zahtevajo nenehna izobraževanje, usposabljanje in dobro psihofizično pripravljenost za spoprijemanje s prihodnostjo. »Varnostne izide lahko predvidimo in se nanje dobro pripravimo, jih urimo ter se zanje usposabljam. Žulji v miru pomenijo preživetje v vojni,« je sklenila svoj nagovor in poudarila, da je Slovenska vojska dobro pripravljena, profesionalna ter motivirana.

#SIQUAKE2020

VEČ INFORMACIJ O RAVNANJU PRED POTRESOM, MED NJIM IN
PO NJEM NAJDETE TUDI NA SPLETNI STRANI PROJEKTA

WWW.SIQUAKE.EU

ALI NA SPLETNI STRANI URSZR

WWW.SOS112.SI

CILJ JE VELIKI KRISTALNI GLOBUS

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Matic Klanšek Velej in
Miha Matavž

Deskar Tim Mastnak je nase opozoril pred dve-
ma letoma,
ko je prvič zmagal na tekmi
svetovnega pokala v švicar-
skem Scoulu. Lansko sezono si
je prav tam po odličnih uvrsti-
tvah zagotovil mali kristalni glo-
bus v paralelnem veleslalomu
in na svetovnem prvenstvu v
ZDA osvojil srebrno medaljo.
Rezultati, ki ga uvrščajo v sam
vrh svetovnega deskanja, so
mu odprli vrata tudi v Športno
enoto Slovenske vojske, v ka-
teri se je zaposlil septembra
2019. Po slabšem začetku
letošnje sezone je po novem
letu na tekmi svetovnega po-
kala osvojil peto mesto v Švici,
na domačem tekmovanju na
Rogli pa zasedel 12. mesto.
Čeprav je letošnja deskarska
sezona še v polnem teku, si je
mladi Celjan na kratkem po-
stanku v Sloveniji vzel čas za
intervju za našo revijo. Z njim

smo govorili o začetnih zavojih na snegu,
narejenih še na smučeh, o predanosti deska-
nju in samozavestnih pogledih na prihodnje
tekme.

Za Tima Mastnaka se je letošnja sezona
začela nekoliko nenavadno, saj zaradi to-
ple jeseni ni imel dovolj ustreznih treningov
na snegu, zato je na prvih tekmah še iskal
prave občutke. Imel je tudi nekaj smole z
izgubljeno prtljago, vprašljivo diskvalifikacijo
in odpovedano tekmo, na kateri je po kvali-
fikacijah že vodil. Kljub vsemu pa nasmejani
Celjan z optimizmom in zagnanostjo pričaku-
je nove deskarske preizkušnje, ki jih v dolgi
sezoni ne bo manjkalo. Čeprav deskarji letos
nimajo večjega tekmovanja, je na razporedu
kar štirinajst tekem paralelnega slaloma in ve-
leslaloma, zato je Tim Mastnak zatrdil, da bo
še dovolj priložnosti za dokazovanje.

Najprej so bile smuči

Prve spomine na sneg ima 29-letni Celjan
prav z Rogle, kjer je v otroštvu preživeljal
zimske dni. Še ne trileten je najprej stal na
smučeh, pri treh letih pa že na deski. »Starej-
ša sestra je že deskala, in ker sem jo v vsem
posnemal, sem želel tudi sam deskati,« je

povedal športnik, ki je dolgo časa usklajeval oba športa, bil je celo v otroški smučarski reprezentanci. Nato pa je prevladala odločitev, da se posveti samo deskanju, saj je bil trener deskanja tudi njegov oče Robert, eden izmed pionirjev tega športa v Sloveniji. »Oče se je z deskanjem seznanil že v sredini 80. let na smučišču v Franciji. S prijateljem sta videla nekoga deskati, poskusila sta še sama in ugotovila, da ni preprosto. Kljub temu sta se zagrizeno odločila, da se naučita. Tako sta nabavila desko in jo pripeljala v Slovenijo. V tistih časih je bilo deskanje na marsikateri progi še prepovedano,« je razložil Tim Mastnak. Oče je še danes njegov trener, pa ne samo to. »Je tudi serviser, šofer avtodoma, s katerim potujeva naokoli, kuhar, menedžer in občasno fizioterapevt,« je naštel deskar in dodal, da se mu brez podpore staršev nikdar ne bi uspelo uvrstiti v sam vrh. Z očetom se odlično ujameta in razumeta, občasno pa se jima na treningu pridruži še mama. Tudi ona deska, nekoč odlična deskarka pa je bila tudi njegova sestra.

Prelomna lanska sezona

Kmalu zatem, ko je Tim Mastnak začel trenirati deskanje, je že dosegel dobre rezultate,

« Zaradi mile zime je le nekaj treningov opravil na Rogli.

« Srebrna medalja na svetovnem prvenstvu v ameriškem Park Cityju

« Lansko sezono si je zagotovil mali kristalni globus v paralelnem veleslalomu v Švici.

najbolj pa ga je motiviral naslov mladinskega svetovnega prvaka leta 2011. »Takrat sem dobil potrditev, da se lahko v deskanju uvrstim zelo visoko. Žal sem moral prekiniti študij gradbeništva, saj sem bil preveč odsoten, in sem se še bolj posvetil treningom,« je povedal športnik. Kljub vsem obveznostim se je kmalu vpisal na Fakulteto za management Univerze na Primorskem, na kateri je lani diplomiral. »Pomembno mi je bilo uskladiti obe področji,« je poudaril ponosni diplomant, ki mu je študijska snov koristila tudi v športnem svetu, saj je v zimskih disciplinah veliko odvisno od podpore sponzorjev. Po velikem uspehu na mladinski ravni je več let galal, da je prešel na člansko raven. Sledila je lanska prelomna sezona, ko je nizal uspeh za uspehom, postal svetovni podprvak in na koncu sezone tudi skupni zmagovalec svetovnega pokala v paralelnem veleslalomu. Tim Mastnak ugotavlja več vzrokov za svoj preboj. Veliko boljše se je lahko pripravil na sezono, saj

ni imel težav s poškodbami tako kot pretekla leta, poleg tega je za svoj stil vožnje pri svojem proizvajalcu desk našel najboljšo. »Uporabljati sem začel desko, ki mi zares ustreza in je hitra, pa vendar tudi stabilna. Najboljše merilo za to je odpeljati stabilno šest voženj.« Uspešne vožnje s treningov je v lanski sezoni prenesel na tekme in rezultati niso izostali. Po njegovih besedah je vsaka zmaga najlepša, posebej pa mu je v spominu ostala zmaga iz Kitajske, kjer je po kvalifikacijah izbral progo, za katero se sotekmovalci niso odločali, in na njej našel idealno linijo. Pojasnil je, da je bila to malo taktična tekma. Vesel je bil tudi zmage takoj na začetku lanske sezone v italijanski Carezzi, ki mu je vtila samozavest. Odlični rezultati so mu omogočili zaposlitev v Športni enoti Slovenske vojske, ki si je je zelo želel. »Ta je zelo pomembna za socialno varnost in dober je občutek, da se lahko brez skrbi posvetim svoji športni karieri. Zame je zdaj bistveno lažje pa tudi sicer mi je v čast, da sem postal pripadnik Slovenske vojske. Veselim se že tudi usposabljanj, ki me čakajo spomladi po koncu tekmovanj,« je poudaril Tim Mastnak.

Treningi na snegu in kondicijska priprava

»Zame ni povprečnega dne, saj je vsak dan nekoliko drugačen,« je pojasnil življenjski ritem med tekmovalno sezono. Zaradi mile zime in pomanjkanja snega so se deskarji selili zaradi boljših razmer na ledenike, nekaj treningov so opravili tudi na Rogli. Timu Mastnaku se zdijo pomembni tako treninki na snegu kot tisti za izboljšanje fizične pripravljenosti. Pri tem sodeluje s kondicijskim trenerjem Gregorjem Margučem. »Veliko deskarjem se proti koncu tekmovalne sezone pozna utrujenost, jaz pa si prizadevam, da sem čim bolj telesno pripravljen tudi še marca,« je pojasnil veleslalomist po duši, ki si želi še boljših rezultatov tudi v slalomskih preizkušnjah. Njegov cilj je, da bi nekoč osvojil veliki kristalni globus. Slovenski deskarji veliko trenirajo skupaj, Tim pa se z očetom pridruži tudi drugim reprezentancam, kar je dobro, saj se lahko tako med seboj primerjajo najboljši. Z očetom potujeta v avtodomu in sta ekipa zase znotraj deskarske reprezentance. »Sezona še poteka, nič še ni izgubljeno. Želim si dobro tekmovali in biti v samem vrhu,« je pogovor sklenil Celjan, ki v prostem času rad tudi kajta, turno smuča, se vozi z motorjem ali snežnimi sanmi. »Všeč so mi hitrost, vonj po bencinu in malo adrenalina,« se je nasmehnil veliki as slovenskega deskanja.

NA POKLJUKI PREVERILI VZDRŽLJIVOST IN STRELSKO USPOSOBLJENOST

BESEDILO Petra Miklaužič

FOTO Bruno Toič

V

petek, 10. januarja, je bilo na Pokljuki 49. tekmovanje v patrolnem teku na smučeh. Dogodek, ki ga organizira 1. brigada Slovenske vojske, vsako leto tradicionalno poteka januarja in je sestavni del usposabljanja enot ter pripadnikov Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite. Cilj tekmovanja je preverjanje bojne pripravljenosti, vzdržljivosti in strelske usposobljenosti v težkih zimskih razmerah.

Tekmovalo je 40 ekip

Na dan tekmovanja so se tekmovalke in tekmovalci v zahtevani beli maskirni obleki zbrali pred vojaškim objektom Rudolfa Badjura na Pokljuki. Uradni trening je potekal dan prej, zato so številne ekipe tekmovanje začele dobro pripravljene. Proga s startom in ciljem na biatlonskem stadionu je bila kljub pomanjkanju naravnega snega primerno zasnežena, vreme je bilo spodbudno. Skupno je na patrolnem teku tekmovalo 40 ženskih in moških ekip Slovenske vojske, Policije in Civilne zaščite. Na tekmovanju so v svoji konkurenci tekmovali tudi borci za vrednote NOB in veterani vojne za Slovenijo. Ekipa so sestavljali po štirje tekmovalci, med obvezno opremo pa so poleg maskirne obleke spadali še turni čevlji in smuči ter kože za turne smuči. Člani ekip so s seboj nosili opremo, katere skupna teža je znašala 24 kilogramov, kar so organizatorji preverjali na startu tekmovanja. Proga za moške je bila dolga osem kilometrov, za ženske pa štiri kilometre. Vključevala je pet delovnih točk, na katerih

Streljanje z malokalibrsko puško na strelišču Biatlonskega centra Pokljuka

so potekali streljanje z malokalibrsko puško, premagovanje ovir s plazenjem, met ročne bombe v cilj, premagovanje neurejenega terena peš ali na smučeh, terensko smučanje in transport ranjenca na nosilih. Po prihodu na cilj je komisija ponovno preverila sestavo in opremo ekipe ter izvedla tehtanje. Času, ki ga je ekipa potrebovala od starta do cilja, so prišteli še morebitne kazenske sekunde za zgrešene strele in mete ročne bombe ali za pomanjkljivo opremo. Tako so izračunali končni čas ekipe.

Zaradi pomanjkanja snega spremenjena proga

Namestnik predsednika organizacijskega odbora poveljnik 132. gorskega polka podpolkovnik Simon Lindič je povedal, da je bila organizacija tekmovanja precej obsežna. »Pripravljati smo se začeli decembra, ko smo se na usklajevalnem sestanku srečali s predstavniki Policije ter Uprave RS za zaščito in reševanje,« je pojasnil. Pri pripravi proge so

pripadniki gorskega polka tesno sodelovali s predstavniki Biatlonskega centra Pokljuka, ki so dobro usposobljeni in pripravljeni za izvajanje takšnih nalog. Lindič je še dodal: »Sodelovanje je vzajemno, saj bo januarja Slovenska vojska podprla Smučarsko zvezo Slovenije pri izvedbi svetovnega pokala v biatlonu na Pokljuki.« Tekmovalke in tekmovalci patroljnega teka uporabljajo progo, ki je namenjena tekam za svetovni pokal v biatlonu. Glede proge patroljnega teka je podpolkovnik Lindič še pojasnil, da so jo letos nekoliko spremenili iz dveh razlogov, predvsem zaradi pomanjkanja snega in ker že potekajo priprave za svetovni pokal. »Zaradi tega smo spremenili konfiguracijo proge, še vedno pa ostaja za moške dolga osem kilometrov s 300 metri višinske razlike in za ženske štiri kilometre s 150 metri višinske razlike. Kljub nekaterim spremembam je proga dovolj zahtevna.« Lindič je ocenil, da sta bili organizacija in izvedba tekmovanja na visoki ravni, posebnih težav s pripravami niso imeli. Znotraj Slovenske vojske med seboj dobro

Na patroljnem teku je nastopilo 40 ženskih in moških ekip. ▼

**IZIDOR KRNIŠAR,
GRS JEZERSKO**

»Letošnji izziv je to, da je bilo treba večji del proge prehoditi. Tega nismo pričakovali.«

sodelujejo, predvsem z Logistično brigado.

Priprave ekip na tekmovanje

Na tekmovanje so se udeleženci pripravljali vsak po svojih zmožnostih. Grega Zalokar iz Modre družine Policije je povedal, da so z ekipo teden dni pred tekmovanjem na Pokljuki vadili trikrat. Dva dni so namenili teku, povzpeli so se tudi na Viševnik. Med uradnim treningom so opravili vse točke, ki jih zahteva tekmovanje. Običajno vadijo individualno tri- do štirikrat na teden in so v dobri fizični kondiciji. »Že samo to, da opraviš tekmovanje, zahteva določeno fizično pripravljenost,« je razložil Zalokar, ki je s svojo ekipo tekmoval že tretje leto. Izidor Krnišar iz Gorske reševalne službe Jezersko pa je povedal, da so se med pripravami na tekmovanje najbolj posvečali streljanju in metu ročne bombe, nekaj časa so namenili tudi teku. Priprave so v njihovi ekipi trajale približno tri tedne, več po besedah Krnišarja ni bilo nujno, saj so člani v dobri kondiciji.

Odličen rezultat ženske ekipe 132. gorskega polka

Razglasitev rezultatov je potekala pred vojaškim objektom Rudolfa Badjure. Tekmovalke in tekmovalci so se zbrali na postroju v bojnih uniformah oziroma delovnih oblekah, kakor določajo pravila tekmovanja. Prvo mesto med ženskimi ekipami je v absolutni kategoriji dosegla ekipa 132. gorskega polka 1. brigade Slovenske vojske, drugo mesto ekipa poveljstva Logistične brigade Slovenske vojske, tretje pa 1. ekipa Policijske uprave Ljubljana. Med moškimi ekipami je v absolutni kategoriji slavila ekipa Natovega centra odličnosti za gorsko bojevanje, drugo mesto je pripadlo ekipi Specialne enote Policije ter tretje mesto ekipi Športne enote Slovenske vojske.

DESETNIK IZTOK GOMBOC, 20. PEHP

»Med tekmovanjem smo imeli težave z eno izmed smučí, ki se je odpenjala. Kljub temu smo dali vse od sebe in smo zadovoljni s tekmo.«

Spominska smučka stotnici Metki Srečnik

Na razglasitvi je bila deležna posebne pozornosti pripadnica Logistične brigade SV stotnica Metka Srečnik, ki tekmuje že od leta 1983. Na letošnjem 49. patrolinem teku je tekmovala zadnjič in v spomin je prejela posebno smučko. Organizatorji so ji čestitali in ji zaželeli, da bi jo darilo spominjalo tako na lepe kot težke trenutke s tekmovanji. Stotnica Metka Srečnik je povedala: »Izmed vseh tekmovanj, ki sem se jih udeležila, je bilo letošnje najlažje. Proga je bila kratka in hitra, vreme nam je bilo naklonjeno.« Na svojem prvem tekmovanju leta 1983 je zastopala ekipo ženske patrolje teritorialne obrambe mesta Kranj. Takrat so tekmovanja potekala v Dražgošah in so bila kondicijsko zahtevnejša.

Transport
četrtega člana
ekipe z nosili za
ranjenca

**GREGA ZALOKAR,
MODRA DRUŽINA
POLICIJE**

»Letos si želimo čim boljše opraviti streljanje in met ročne bombe.«

Premagovanje nizkih ovir s plazenjem

»Tekmovali smo v težjih razmerah in imeli smo slabšo opremo. Čevlji so bili slabi, na smučeh so bile jeklene vrvi, ki so pogosto pokale in jih je bilo treba popravljati. Pritiskal je hud mrz in na progi nas je zeblo,« je razložila stotnica Srečnik. V Dražgošah so jih poleg tekmovanja povezovali tradicija kraja in druženja z domačini. Patruljni tek je namreč potekal na dan tradicionalnega pohoda in Dražgoše in razglasitev rezultatov na osrednji praznični proslavi je bila zato zelo svečana. »Letos sem tekmovala zadnjič, saj je bil to moj zadnji tek v vlogi aktivne pripadnice SV. Odpravljam se v pokoj in upam, da bom v prihodnjih letih še naprej sodelovala, vendar v drugi vlogi,« je po 37 letih nenehne udeležbe na patroljnih tekih povedala stotnica Srečnik.

POHOD 14. DIVIZIJE NA ŠTAJERSKO IN NJENI ZADNJI SPOPADI

BESEDILO Mladen Horvat, Vojaški muzej SV
FOTO svetovni splet

Po kapitulaciji Italije septembra 1943 je NOB na Slovenskem dobil nov zagon. Izjema je bila Štajerska, kjer so bile razmere precej težje. Tu je bila namreč še pred vojno številna nemška manjšina, ki je bila nato okrepljena s priseljenimi Nemci iz Kočevja in rajha, hkrati pa so izselili velik del slovenskega prebivalstva, predvsem skoraj vso inteligenco in prebivalstvo obmejnih predelov. Nemci so imeli odlično organizirano obveščevalno službo, ki je temeljila na ovaduhih iz vrst nemčurjev, velik del moških pa so mobilizirali v nemško vojsko in jih poslali na druge fronte. Zato je bilo število partizanskih enot na Štajerskem glede na njeno velikost in število prebivalstva precej majhno v primerjavi z večino preostale Slovenije.

Divizijo sestavljale tri brigade

Konec leta 1943 je Glavni štab Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije sklenil, da na Štajersko pošlje divizijo, s katero bi okrepili odpor na ozemlju, ki je bilo strateško pomembno tako za nemške sile na ozemlju Slovenije kot tudi za partizane kot odskočna deska za prodor proti Avstriji in Madžarski ob pričakovanem porazu okupatorja. Za naloge, katere namen je bil tudi politično povezati celotno Slovenijo pod okriljem OF in si tako zagotoviti ugodnejši položaj za prevzem oblasti po koncu vojne, je bila določena 14. divizija, do takrat podrejena 7. korpusu v Ljubljanski pokrajini. Divizijo so sestavljale tri brigade, in sicer Tomšičeva, Šerčerjeva in Bračičeva. Poveljnik divizije je bil Jože Klanjšek - Vasja, Tomšičevi brigadi je poveljeval Ivan Kovačič, Šerčerjevi

14. divizija pred prehodom Save

Janko Rihar in Bračičevi Franc Bobnar. Tomšičeva brigada je imela tri bataljone in 450 borcev, Šerčerjeva štiri bataljone s 566 borci, Bračičeva pa 294 borcev v treh bataljoni. Izmed njih je pred odhodom ostalo 1112 borcev, izbranih iz najbolj vzdržljivih in izkušenih. Čeprav je bila divizija maloštevilna, je bila dobro oborožena, saj so jo nameravali ob prihodu na Štajersko številčno popolniti z mobilizacijo lokalnega prebivalstva. Težko topništvo so sicer morali opustiti, vendar so jim ostali protitankovski topovi 45 mm, devet minometov 82 mm in 18 minometov 45 mm. Razpolagali so tudi z 12 mitraljezi, 35 puškomitraljezi in 180 brzostrelkami s precejšnjo količino streliva. Vsa oborožitev je bila nemškega izvora, da bi lahko uporabljali strelivo, zaplenjeno nemškim enotam v prihodnjih akcijah. Pratež je imel še 126 tovrstnih konjev in mul, ki so med drugim nosili 500 kilogramov eksploziva. Poskrbljeno je bilo tudi za saniteto, saj je bila v štabu kirurška ekipa, vsaka brigada pa je imela svojega zdravnika.

Ker so Nemci v prejšnjih letih preprečili vse poskuse partizanskih enot, da bi se prebile čez Savo, je bilo sklenjeno, da bodo divizijo napotili čez Hrvaško, saj je bil tam ugodnejši teren. Pohod bi potekal večinoma po osvobojenem ozemlju pa tudi sovražnik bi bil manj pozoren. Ob prihodu bi se divizija podredila poveljstvu IV. operativne cone, ki je bolje poznalo razmere na Štajerskem. Pohod se je začel 6. januarja 1944, ko se je divizija odpravila s Suhorja, 10. pa je imela na hrvaškem ozemlju prvi spopad z Nem-

ci in ustaši, v katerem je utrpela prve izgube. Med ubitimi je bil tudi poveljnik Šerčerjeve brigade Jakob Rihar. Prehod čez Hrvaško, med katerim se je, če je le bilo mogoče, divizija izogibala spopadam, je trajal natančno mesec dni. Ko je divizija med 6. in 7. februarjem ob pomoči hrvaških partizanov prečkala Sotlo pri Sedlarjevem in prispela na Štajersko, je štela 1025 borcev.

Nemci so bili sprva precej presenečeni. Štajerska je spadala k 18. vojnemu okrožju, podrejene pa so mu bile enote policije in žandarmerije pod poveljstvom generalporočnika SS Erwina Rösenerja, maloštevilne enote Wehrmachta ter Vermanschafta. Udarne pest sta bila 14. in 19. policijski polk SS, poleg njiju pa so bile na območju nameščene manjše enote redarstvene policije Alpenland in žandarmerija, skupno okoli 3300 moških. V Celju je bil sedež 18. polka poljskih strelcev Wehrmachta, ki je varoval komunikacije. Na tem območju je bilo še nekaj manjših, predvsem rezervnih vojaških enot in graničarjev, skupno približno 3800 moških. Tem je treba prišteti še okoli 2000 vermanov, katerih bojna uporabnost je bila precej omejena. Nemci so imeli na področju IV. operativne cone okoli 9000 moških, izmed njih jih je bilo mogoče le manjši del uporabiti za napad na 14. divizijo.

V prvem spopadu so borci 14. divizije uspešno odbili nemški napad, ki so ga izvedle na hitro sestavljene in slabo pripravljene enote. Poveljstvo divizije se je nato odločilo, da zbere brigade za napredovanje na jug, s ciljem napada na rudnik v Senovem. Ker so

nemške enote nenehno dobivale okrepitve, začelo pa je tudi močno snežiti, so razmere postajale vedno bolj neugodne. IV. operativna cona ni pravočasno izvedla zadostnih priprav, divizija pa ni sprejela njenega predloga, da bi brigade nastopale samostojno v različnih delih Štajerske. Napad na Senovo je sicer uspel, mobilizacija prebivalstva pa ne. Z zadrževanjem na enem mestu so hkrati omogočili Nemcem, da so jim presekali pot v Savinjsko dolino in na zahod proti revirjem. Za boj s 14. divizijo so Nemci ustanovili poseben operativni štab, njegovo poveljstvo je prevzel polkovnik Treeck, poveljnik podoficirske šole 18. vojnega okrožja (nameščena v Kadetnici Maribor). Poveljeval je iz različnih enot vojske in policije na hitro sestavljenim bojnim skupinam, izmed katerih je bil najpomembnejši bataljon planinskih lovcev, sestavljen iz vrst gojencev podoficirske šole. Za njenega poveljnika je bil izbran stotnik Maunz. Ta se je lahko opiral tudi na podporo mešane čete 18. SS-prostovoljne tankovskogrenadirске divizije, ki je med drugim razpolagala tudi z jurišnimi samohodnimi topovi, kar je Nemcem dajalo veliko prednost pred lahko oboroženimi borci 14. divizije. Vendar pa je nemške operacije nekoliko oviralo nesoglasje med enotami redne vojske in generalom Rösenerjem, ki je želel ohraniti neposreden nadzor nad policijskimi enotami.

Po neuspelem poskusu preboja čez Savinjo proti Pohorju

Po neuspelem poskusu preboja čez Savinjo

je bilo 13. februarja sklenjeno, da se divizija usmeri proti Pohorju. Ko je dosegla Konjiško goro, jo je obkolila nemška bojna skupina stotnika Maunza, vendar se je 15. februarja izmuznila iz obroča. Nemška premoč je zdaj postajala prevelika, kar se je pokazalo, ko so Nemci dva dni pozneje pri Spodnjem Doliču razbili divizijo in večini preprečili preboj na Pohorje, kamor je uspelo priti le operativni skupini. Ta je v naslednjih dneh sicer poskušala ponovno vzpostaviti stik z divizijo, vendar ji to ni uspelo in se je nazadnje vrnila na Pohorje. Preostalih 600 borcev se je 18. februarja čez Basališče prebilo nazaj na Paški Kozjak. Tam so pustili večino ranjencev in težkega orožja ter se do 20. februarja med nenehnimi spopadi premaknili na Plešivec. Naslednjega dne so se želeli v dveh kolonah prebiti do Zidanškove brigade, ki je delovala v Mislinjski dolini, vendar so Nemci namero preprečili in prisilili divizijo v obrambne boje na Graški gori. 22. februarja so se njene enote zbrale v vasi Ravne in se čez Kaplanovo domačijo med hudimi boji prebile iz obroča.

To je bila zadnja akcija divizije kot celote. Tomšičeva brigada s poveljstvom divizije se je nato umaknila v vas Žlebnik, Bračičeva in Šerčerjeva brigada pa v Bele Vode. V Žlebniku je naslednjega dne v spopadu s sovražnikovo patruljo padel Kajuh.

Ker so izvidnice javljale, da Nemci pripravljajo novo obkolitev, se je divizija zgodaj zjutraj 23. februarja umaknila iz Belih Vod in Žlebnika. Za seboj je pustila le zaščitnice, ki so se ves dan srdito spopadale s sovražnikom. Partizanski in nemški viri se glede teh bojev in njihovih rezultatov precej razlikujejo. Do konca dne so Nemci zasedli Bele

Vode, diviziji pa je uspel premik pod Kramarico, kjer je čez noč počivala.

Enote so po tem ostale skoraj brez streliva in sanitetnega materiala, večina borcev je bila povsem izčrpana in je imela hude ozeblin, ovirali pa so jih tudi številni ranjenci. Zato je divizija dobila ukaz, da se v enem pohodu premakne do Podplanine, od tod pa v smeri ljubnega čez Savinjo, kjer bi jo enote IV. operativne cone ponovno oskrbele s strelivom in kjer bi pustila ranjence v bolnišnicah. Če bi Nemci nadaljevali pregon, bi se divizija umaknila na Dolenjsko, saj v takšnih razmerah ni mogla več izvajati svoje naloge.

Najtežje ranjence so pustili pri okoliškem prebivalstvu, divizija pa je v noči s 23. na 24. februar odšla na pot. V predhodnici je bila Šerčerjeva brigada pod poveljstvom namestnika Jožeta Jermana. Jedro brigade je ob potoku Krumpak napredovalo do prvih hiš v Rastokah. Tu je predhodnico naenkrat doletel hud ogenj zasede Maunzove bojne skupine, ki jo je polkovnik Treeck prejšnjega dne v spremstvu veranov, ki so dobro poznali teren, poslal na Podplanino. Med obstreljevanjem je med drugimi padel poveljnik Jerman, preostanek kolone pa se je začel panično umikati proti vrhu Komna. Ko so se ustavili, da bi počakali na zaostale, jih je nenadoma izza hrbta napadla druga nemška enota. Med nenehnim obstreljevanjem so utrpeli velike izgube, vendar se jim je nazadnje uspelo prebiti čez Komen na koroško stran v dolino reke Bistre, kjer so se znebili zasledovalcev. Medtem je komanda divizije s Tomšičevo brigado prispela do kmetije Atelšek, kjer so jo kurirji Šerčerjeve brigade seznanili z zasedo pri Rastokah. Ker je postalo jasno, da je pot čez Savinjo zaprta, so se obrnili na sever in se čez Mozirске planine usmerili proti dolini Bistre na Koroškem, saj so upali, da so tamkajšnje poti za Nemce preveč neprehodne. Tudi Bračičeva brigada je povsod srečevala izvidnice nemških enot, ki so morale slediti 14. diviziji po poti njenega pohoda iz smeri Belih Vod. Med temi spopadi, v katerih je brigada utrpela precej izgub, se je zahodno od ljubnega prebila do Savinje, kjer pa je srečala zasedo, ki ji je preprečila prehod in jo prisilila v umik.

V treh tednih bojev je divizija izgubila skoraj 60 odstotkov sestave, padlo je okoli 360 borcev, ranjenih pa jih je bilo približno 200. Spomladi leta 1944 se je divizija po uspešnih reorganizaciji in mobilizaciji svežih borcev ponovno vključila v akcije in pomembno prispevala k porastu osvobodilnega gibanja na Štajerskem.

POVELJNIK MORA BITI NAJPREJ ČLOVEK

BESEDILO Petra Miklaužič

FOTO Bruno Toič in osebni arhiv

P

oročnik korvete Luka Hočevar je član posadke večnamenske ladje Triglav 11 in poveljnik artilerijsko-ra-

ketnega oddelka. S svojimi 31 leti je med mlajšimi v kolektivu, vendar se kljub starostnim razlikam med seboj vsi dobro razumejo. Pravi, da za poveljevanje niso odločilna leta, temveč se kakovost vodenja odraža z znanjem in zaupanjem. Pri opravljanju dela so mu najbolj všeč mednarodne vaje in misije, saj tako dobi priložnost za obisk prijetnih obmorskih krajev, v katerih pridobiva bogate delovne izkušnje.

Pritegnili so ga vojaški filmi

Luka Hočevar ni bil eden izmed otrok, ki že od malega sanjajo o tem, da bi postali vojak. Odraščal je v Velikih Laščah blizu Ribnice in nihče v njegovi družini se ni ukvarjal z vojaškim poklicem. »Spomnim se zgodb o vojnah, ki so jih pripovedovali babice in dedki, in zdele so se mi zanimive,« je Hočevar povedal o svojih zgodnjih spominih. Njegovo zanimanje za vojsko se je začelo kazati v mladosti, ko so ga pritegnili filmi z vojaško tematiko. Ogledal si jih je precej, najbolj sta ga navdušila filma Reševanje vojaka Ryana in Vod smrti. Po končani tehnični gimnaziji v Ljubljani se je vpisal na Fakulteto za pomorstvo in promet na izredni študij Tehnologija prometa. Po uspešno opravljeni diplomi se je leta 2012 pri starosti 24 let odločil za službo v Slovenski vojski. »Zaradi dokončane izobrazbe bi lahko neposredno kandidiral za častnika, vendar sem se odločil, da v Slovenski

vojski začnem kot vojak,« je razložil Hočevar. Če bi takrat izbral drugačno pot, bi lahko že dosegel višji čin, vendar zanj to ni bilo najbolje, saj se je želel postopno uvesti v vojaški poklic, zato svojih odločitev ne obžaluje. »Ne zdi se mi najbolje, da bi prišel iz civilnega okolja neposredno na poveljniško dolžnost. Koristno je najprej izkusiti, kako je biti vojak,« je pojasnil svojo odločitev poročnik korvete. Prva tri leta je bil pripadnik 1. brigade SV, v okviru katere je začel delati najprej v 10. bataljonu, pozneje pa v 10. polku v 3. četi. Leta 2014 je kot pripadnik 29. slovenskega kontingenta v Kforju na Kosovem pridobil svoje prve mednarodne izkušnje v tujini.

Po častniški šoli izbral mornarico

Leta 2015 se je udeležil selek-

cije za častnike in naslednje leto uspešno končal častniško šolo v Mariboru. Tisto leto so zaradi večjega števila kandidatov po končani selekciji upoštevali njihove želje in Hočevar je izbral delo v 430. mornariškem divizionu. »Šele ko sem bil na častniški šoli, me je začel bolj zanimati poklic mornarja,« je o svojih začetkih v mornarici povedal poročnik korvete Hočevar. Februarja 2017, po končanem specialističnem usposabljanju za vojaško evidenčno dolžnost, se je kot mladi častnik SV pridružil posadki večnamenske ladje Triglav in postal poveljnik oddelka. Letos bo napredoval v namestnika poveljnika ladje Triglav. Pred kratkim se je iz Ljubljane preselil v Koper, saj poleg službe v Slovenski vojski na Fakulteti za pomorstvo in promet opravlja magistrski študij na smeri Pomorski sistemi. V prostem času, ki ga ni veliko, se s partnerico rad odpravi v hribe ali na sprehod s psom. Trenutni življenjski slog mu omogoča, da uresničuje svoje želje po potovanjih. Zelo rad raziskuje nove kraje, zato vsako leto v času dopusta izbere neznano destinacijo za novo doživetje. V prihodnosti načrtuje odhiti na Madagaskarju, kjer bo med drugim obiskal prijatelja, ki ga je spoznal na tečaju v Združenih državah Amerike.

Najbolj so mu všeč mednarodne vaje in misije

Veseli ga, da lahko svoje želje po raziskovanju tujih držav izpolnjuje tudi v svojem poklicu. »Všeč mi je, da kot pripadniki mornariške enote odhajamo na mednarodne tečaje in misije v toplejše kraje ob morju. Pogosto gremo na vaje v Črno goro, Grčijo, Albanijo ali Italijo,« je z zadovoljstvom povedal Hočevar. V okviru mednarodnih misij in tečajev je obiskal že precejšen del ameriške vzhodne obale ter veliko večjih mest, kot so Washington, Boston in New York. Prvič je bil v ZDA leta 2017, ko se je v mestu Newport udeležil mednarodnega tečaja za površinsko bojevanje pri ameriški mornarici. Leta 2018 se je z ladjo Triglav udeležil misije EUNAVFOR MED v Sredozemlju. ZDA je ponovno obiskal leta 2019, ko je v mestu Yorktown pri njihovi obalni straži opravil tečaj, ki je primerljiv s štabnim šolanjem v Slovenski vojski. Prepričan je, da največ praktičnega znanja pridobi na misijah, na katerih je mogoče spoznati, da ni vse tako, kot piše v učbenikih. Spoznavanje delovanja drugih mornaric se mu zdi neprecenljivo. Pogosto se udeležuje mednarodnih tečajev in misij, zato je vaje,

S sošolci mednarodnega tečaja za pomorske častnike v ZDA

Na krovu bojne ladje USS North Carolina

Všeč mi je, da kot pripadniki mornariške enote odhajamo na mednarodne tečaje in misije v toplejše kraje ob morju.

da je vsako leto vsaj nekaj mesecev v tujini. »Ko se nekam odpravim, grem tja po izkušnje in ne pogrešam domačega okolja,« je pojasnil Hočevar. Dodal je, da gre vsakič na pot v neznano, pri čemer je zanj največji izziv novo okolje. Pri tem se je treba prilagajati, kar je včasih naporno, vendar bogate izkušnje odtehtajo neprijetne situacije. Nazadnje je bil v ZDA s pripadniki vojsk iz 29 različnih držav z vsega sveta. Zanimivo se mu zdi spoznavanje različnih ljudi in njihovih kultur. Rad sklepa nova prijateljstva, ki jih pozneje tudi ohranja. Julija letos se odpravlja v Rim, kjer bo deloval v poveljstvu misije EUNAVFOR MED.

Za poveljevanje sta nujni znanje in zaupanje

Poročniku korvete Luki Hočevarju delo na vojaški ladji ugaaja, še posebej kadar je morje mirno, saj je prijetno pluti, kadar ni večjih valov. Kadar je morje razburkano, življenje na ladji velikokrat ni preveč prijetno. Spominja se slabe izkušnje s prve mednarodne vaje v Črni gori leta 2016. Dobil je morsko bolezen in med njegovo izmeno ga je večkrat obšla slabost. »V takšnem stanju je težko ostati zbran in opravljati svoje zadolžitve, vendar druge izbire ni,« je razložil Hočevar. Za plovno ladjo Triglav so lahko že dvometrski valovi precej neugodni. V takšnih razmerah je mogoče zdržati dan ali dva, več pa ne, še posebej ker mora biti delo opravljeno, neprekinjen počitek v ladijski kabini pa ni mogoč. Vsaka takšna izkušnja pripomore k večji toleranci ob naslednjem dogodku, in če izve, da prihaja slabo morje, se izogiba pitju večjih količin vode. Takrat je odlična rešitev tudi, da poje kos prepečenca. Hočevar je danes poveljnik artilerijsko-raketnega oddelka na ladji Triglav in med mlajšimi v kolektivu. Kljub starostnim razlikam se s sodelavci dobro razumejo. »Poveljujem tudi precej starejšim, vendar menim, da leta niso pomembna. Poveljnik mora biti najprej človek,« je pojasnil mladi mornariški častnik. Po njegovem prepričanju mora poveljnik razumeti, da imajo vsi pripadniki poleg svoje službe še družine in druge težave, ki vplivajo na delovnik, zato se mu za vodenje zdi najpomembnejše širše razumevanje medosebnih odnosov. Ker je delo na ladji svojevrstno, je prepričan, da je pomembno imeti dobre odnose ter predvsem znanje, saj si je mogoče le tako pridobiti zaupanje med sodelavci.

KAMBIJ

P

reživetje pozimi je morda nekaj najtežjega, kar nas utegne kdaj doleteti. Bodi mo iskreni, ne uspe vsa komur. Tiste, ki so preživel, lahko razdelimo v dve skupini. Prvi so imeli srečo, drugi pa znanje in seveda tudi srečo. Odločajo namreč malenkosti in paziti moramo, da ne delamo napak, kot so na primer mokri čevlji ali rokavice v hudi zimi. Poskusimo enkrat s smučarskimi rokavicami zakuriti ogenj z vžigalicami. Približno takšen je občutek, kadar želimo z ledeno mrzlimi rokami kaj narediti.

Pozimi naj bo naša prednostna naloga izdelovanje ognja in zavetja. Če bo še sneg, bomo preživel nekaj časa tudi brez hrane. Ni pa treba stradati, saj je hrana skoraj povsod okoli nas. Seveda to ni hrana za oblizniti prste, nas pa bo ohranjala pri življenju.

Kjer koli v Sloveniji smo, bomo zagotovo opazili kakšno smreko ali bor. In to je tisto, kar iščemo. Drevo mora še rasti, ne pa biti staro ali podrt. S seboj je dobro imeti vsaj nož ali sekuro, saj bomo imeli s kamnom veliko več dela. Odstraniti je treba vrhni sloj lubja. Na drevesu je namreč najprej mrtvo lubje, pod njim je živo lubje, potem tanka membrana, ki se imenuje kambij, in šele nato les. Mi iščemo prav kambij. Pri večini dreves je mogoče kam-

BESEDILO IN FOTO Igor Fortuna

Pri večini dreves je mogoče kambij, ki je bele barve, lepo ločiti od lesa, ki je bolj rumenkaste barve.

Dnevni vnos naj ne bo večji od 100 gramov, v nasprotnem primeru se lahko pojavijo želodčni krči in drugo.

bij, ki je bele barve, lepo ločiti od lesa, ki je bolj rumenkaste barve. Kambij je tanek nežen sloj, ki ga je mogoče lupiti, kadar odstranimo drugo lubje. Najbolje je trgati krajše koščke, ki jih lahko takoj pojemo. Mogoče so takšni še najboljši. Težko namreč rečem, s čim bi lahko primerjali njegov okus. Ni nekaj, kar bi pohvalil, vendar tudi ni grozno zanič. Večji koščki so malo gumijasti in jih je ob žvečenju čedalje več. Navajeni smo, da hrano zgrizemo na manjše koščke in jo potem pogoltujemo. Vendar bo tako preprosto preveč dela, zato je bolje trgati manjše koščke ali pa večje razrezati na manjše. Žilavosti se malo znebimo, kadar kambij prekuhamo. Nekateri kambij imenujejo kar testenine gozda, saj lahko vsak košček po dolgem natrgamo na trakce in zares spominjajo na špagete. Prekuhani koščki so mehkejši, okus pa je isti. Z dodatkom soli in zaseke bi iz tega lahko nastala prava poslastica, vendar dodatkov po navedi nimamo s seboj. Veliko je že, če imamo posodo, v kateri lahko kuhamo. Ponekod kambij raje pražijo na olju, kot pa kuhajo. Okus se tako bistveno ne izboljša, ima pa ta način prednost, saj se pražen kambij drobi v ustih kot čips in ga zato lažje jemo. Ponekod na severu Evrope kambij sušijo in suhega meljejo v nekakšno moko, ki jo dodajajo sestavinam za kruh. Vsebuje nekaj škroba, malo sladkorja in vitaminov ter veliko vlaknin. Kambij na zraku oksidira, podobno kot jabolko, in postane rumen, zato bo tudi voda, v kateri ga kuhamo, rumena. Ne vsebuje pa smole, ki je sicer v zunanjem lubju.

Tovrstna hrana je težko prebavljiva, zato ne smemo jesti samo tega. Dnevni vnos naj ne bo večji od 100 gramov, v nasprotnem primeru se lahko pojavijo želodčni krči in drugo. Kambij bomo našli na vseh iglavcih pri nas. Vendar, pozor, iglavec je tudi tisa, ki pa je strupena. O njej bomo še pisali, do takrat pa se pozanimajte o njenih značilnostih, da je ne bi pomotoma zamenjali. Kambij lahko uspešno nabiramo tudi na brezi, bukvi, vrbi in javorju. Vendar naj poudarim, da bomo na vsakem drevesu, ki se ga bomo lotili, naredili globoko rano, ki se ne bo več zacelila. Drevo se ne bo posušilo, če ga ne bomo lupili vse naokoli. Zato tega ne delajmo, kadar zares ni nujno. Če bi želeli poskusiti, pojdite do gozdarjev in olupite sveže podrti drevo.

Ob Jezusovem rojstvu v Betlehemu so se trije modri z vzhoda odpravili na romanje k novorojenemu, da so ga počastili in mu prinesli svoje darove. Vsi ljudje zemlje smo vedno znova povabljeni, da se pridružimo romanju iskanja vzhajajoče luči. Novorojeni gospod nas vabi, da mu prinesemo najdragocenejša darila svojega življenja. To so predvsem naši življenjski uspehi in zmage, to, kar smo sami s svojimi talenti in darovi ustvarili v blagor svojih družin ter širše družbe. Novorojeni nas vabi tudi, da mu zaupamo svoje tegobe.

Mož in žena

Midva kot mož in žena ti prinašava napore, garanje, skrb in prizadevanja za stanovanje, za hiško, za plačilo kreditov, za preživljanje svojih otrok. Prinašava ti svoje družinsko srečo, čudovite večerne pogovore, objeme, ljubljenje, sprehode, dopuste, radost otroškega vrveža. Prinašava ti prve korake, prve besede, osnovnošolske vragolije, pubertetniške zadrege svojih otrok ter skrb za odrasčajoče deklice in dečke. Prinašava ti svoje zakonske krize, stranpoti, hladna srca in žalostne oči ter prosiva za milost obnove ljubezni, zaupanja, za toplota in ljubeča srca ter za odprte poti odpuščenja, za nove priložnosti odnosa. Prinašava ti tudi žalost in prošnjo tistih parov, ki ne morejo imeti svojih otrok, ter njihove stiske in prosiva za blagoslov njihove rodovitnosti v prihodnosti.

Poveljujoči

Božična luč, v tvojo betlehemsko votlino prihajamo častnice in častniki, podčastnice in podčastniki, vodilni delavci na vseh ravneh

Spodbudna misel

ZVEST BOGU IN DOMOVINI

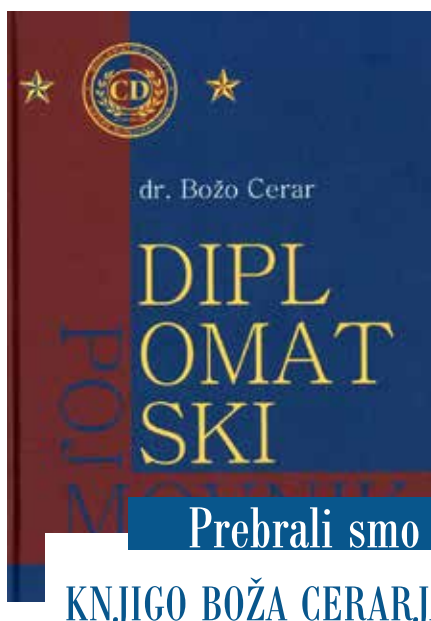
vojske in ministrstva. Prinašamo ti svoje prizadevanja za dobro vodenje zaupanih nam ljudi in projekte ter vizije, napore, strahove in konflikte ter težave. Dobrotna luč, razsvetli naše misli in opogumi naše korake, da bomo sposobni delati - ne zase, temveč služiti v poslanstvu podrejenim, državljanom ter narodu.

Vojaki

Tudi mi, vojakinje in vojaki,

prihajamo v objem božične luči in prinašamo svoje darove služenja bogu in domovini, darujemo svoje najdražje, družine, svoja življenja za naš in narodov blagor. Prinašamo ti poveljujoče, da bi nas vodili pravično, pošteno in z zgledom, neprespane noči na vajah, terenih ter misijah, solze, žalost, hrepenenja in ločenost od mož ter žena, fantov in deklet, sinov ter hčera v tednih, mesecih in letih terenov ter misij po vsem svetu. Razsvetli nas dobrtna luč in vodi nas, da bomo srčno in predano služili, kot se glasi naše geslo: »Deo et patriae fidelis - zvest bogu in domovini.«

VU XI. r. Franc Kokalj, VVIK

Diplomatski pojmovnik

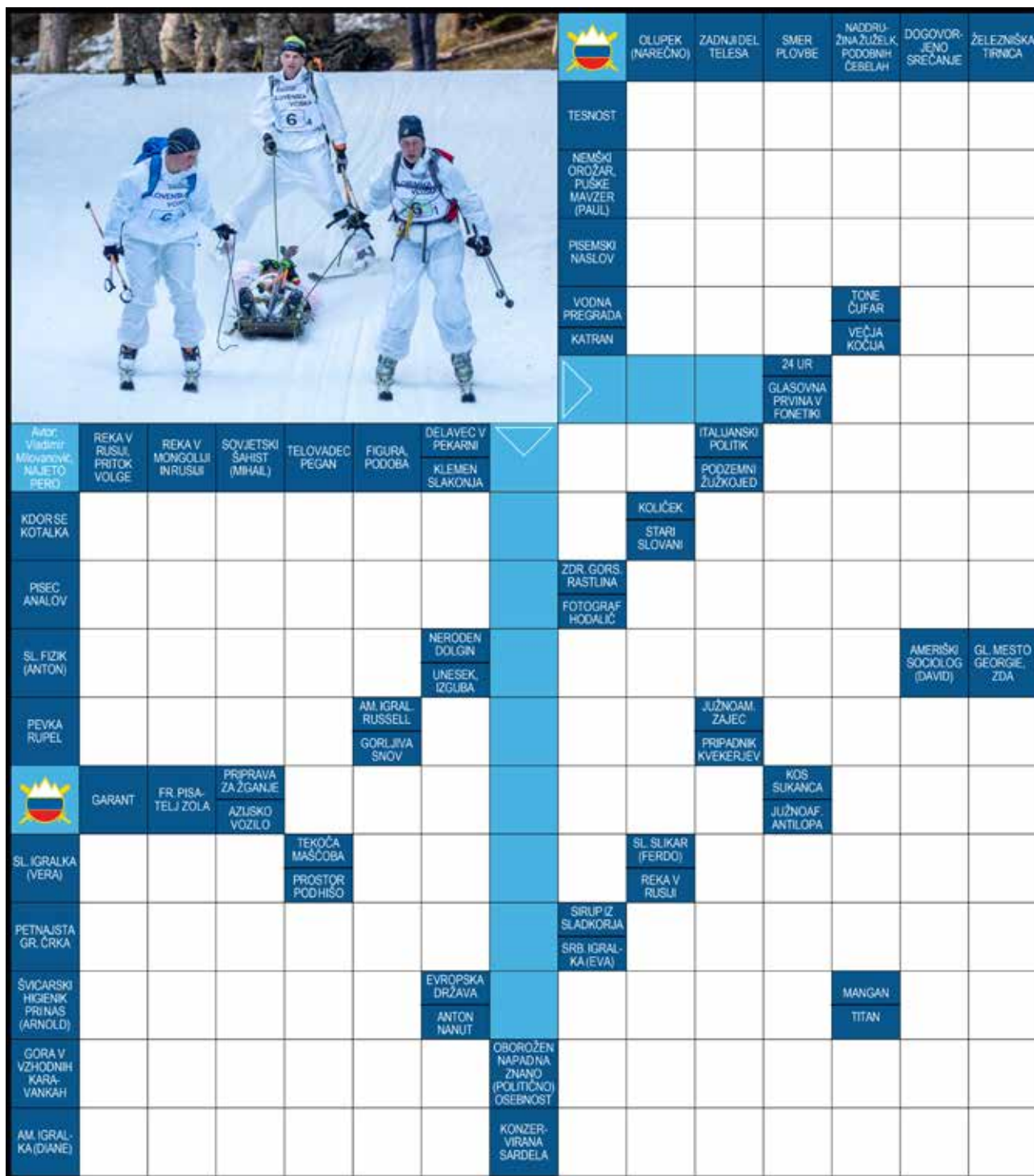
Diplomacija je beseda, ki jo slišimo skoraj vsak dan. Definicij tega pojma je veliko in se med seboj razlikujejo. Kljub različnim razlagam večina avtorjev diplomacijo vidi kot sredstvo zunanje politike in enega izmed načinov komuniciranja med državami. Temelj diplomacije je torej komuniciranje. Avtor knjige je zapisal, da je diplomacija dialog, so pogajanja med državami oziroma je umetnost pogajanja. Prav tako označuje vsak poskus reševanja sporov s pogajanjem. Nepoznavanje in

nepravilna uporaba diplomatskih izrazov ter terminologije lahko pripeljeta do nespornostim v mednarodnih odnosih in sta odraz nestrokovnosti določene diplomacije, ki velja za dejavnost poklicanih ter izbranih. Zunanja politika je to, kar narediš, diplomacija pa je, kako to opraviš.

V zadnjih desetletjih je angleščina izpodrinila francoščino kot prvi diplomatski jezik, zato v pojmovniku prevladujejo predvsem angleški pojmi in termini. Avtor, sicer dolgoletni karieri diplomat, je v pojmovnik vnesel izraze in pojme, s katerimi se je pri svojem delu največ srečeval. Opisal je tudi vse mednarodne organizacije, katerih članica je Republika Slovenija, in pomembne dogodke, ki so zaznamovali slovensko diplomacijo od osamosvojitve do danes.

Zvonko Krunic, KIZC

NAGRADNA KRIŽANKA

Avtor: Vladimir Milovanović, **Najeto:** Pero

REKA V RUSIJ, PRITOK VOLGE

REKA V MONGOLIJ, IN RUSIJ

SOVJETSKI ŠAHIST (MIHAIL)

TELOVADEČ PEGAN

FIGURA, PODOBA

DELAVEC V PEKARNI

KLEMEN SLAKONJA

ITALIJANSKI POLITIK

PODZEMNI ŽUŽKOJED

KOLIČEK

STARI SLOVANI

ZDR. GORS. RASTLINA

FOTOGRAFI

NERODEN DOLGIN

UNESEK, IZGUBA

AM. IGRAL RUSSELL

GORLJIVA SNOV

JUŽNOAM. ZAJEC

PRIPADNIK KVEKERJEV

KOS SUKANCA

JUŽNOAF. ANTILOPA

SL. IGRALKA (VERA)

TEKOČA MAŠCOBA

PROSTOR POD HIŠO

SL. SLIKAR (FERDO)

REKA V RUSIJ

SIRUP IZ SLADKORJA

SRB. IGRALKA (EVA)

ŠVICARSKI HIGIENIK PRINAS (ARNOLD)

EVROPSKA DRŽAVA

ANTON NANUT

MANGAN

TITAN

GORA V VZHODNIH KARAVANKAH

OBOROŽEN NAPAD NA ZNANO (POLITIČNO) OSEBNOST

KONZERVIRANA SARDELA

AM. IGRALKA (DIANE)

OLUPEK (NAREČNO)

ZADNJI DEL TELESA

SMER PLOVBE

NADRUŽINA ŽUŽELK PODOBNIH ČEBELAH

DOGOVORJENO SREČANJE

ŽELEZNIŠKA TIRNICA

TESNOST

NEMŠKI OROŽAR, PUSKE MAVZER (PAUL)

PISEMSKI NASLOV

VODNA PREGRADA

KATRAN

TONE ČUFAR

VEČJA KOČJA

24 UR

GLASOVNA PRVINA V FONETIKI

Reševalcem nagradne križanke

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: USPEŠNO, VESELO IN ZDRAVO.

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Helena Juvan**, Karlovška 4, 1230 Domžale,
- ▶ **Fani Lekše**, Prešernova 47, 1410 Zagorje ob Savi,
- ▶ **Žiga Novak**, Glinškova ploščad 3, 1131 Ljubljana.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede, 12. februarja 2020, na naslov Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov urednistvo.sv@mors.si.

POIŠČI 5 RAZLIK

Rešitev iz prejšnje številke

IZDAJATELJ IN FINANCER:
Ministrstvo za obrambo RS

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik,
Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Tina Pečovnik,
Natalija Krese

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Agencija Adeo

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 7500 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče Ministrstva za obrambo RS. Nenaročenega gradiva in fotografij ne vračamo.
Naslednja številka izide 2. marca 2020.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je članica Evropskega združenja vojaških novinarjev (EMPA).

REVIJA
SLOVENSKA
VOJSKA

“

SPREMLJAJTE NAS TUDI
NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

 Revija Slovenska vojska

 Revija Slovenska vojska

